ISZÁNTÓL

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban évnegyedre:
Egész évre ..... 16 K.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 258. szám. Nagyvárad. Vasárnap 1913. november 9.

A tizenkettedik óraütés.

Mikor tizenkettedszer gyülnek össze Magyarország katholikusai nagygyülésükre, ugy érezzük, hogy ez a tizenkettedik óraütés.

Tizenkettedszer gyülünk össze — hogy telik az idő!

És vajjon hogyan telt el ez az idő?

Valahány katholikus nagygyülést tartottunk, mindig számlálhattuk az időt: ismét üt az óra, ismét tovább *jutottunk* egy évvel a történelemben a jövő bizonytalan ködje felé. Egyik nagygyüléstől a másikig egy, gyakran több év is telik el, de ez a hosszu év ugy tünik fel elmulása után, mint egy rövid óra. Alig, hogy megkezdődött, ime ismét üt az időjelző kis kalapács s számon kéri, mit tettünk az elmult idő alatt?

Minél többször halljuk ezt az óraütést, annál többről kellene beszámolnunk és annál kevesebb idő marad előttünk arra, hogy a netaláni mulasztásokat pótoljuk.

Talán már-már elérkeztünk oda, hogy csak be kellene számolnunk, csak eredményekről kellene beszélnünk, mert nem lesz több idő az elmulasztottak pótlására, mert tizenkettőt üt az óra . . .

Tagadni nem lehet, ki is akarná tagadni? nagyot haladtunk a multakhoz képest. Az egész ország be van hálózva a katholikus szervezetekkel. Katholikus körök, katholikus népszövetség (kivált ez a maga százezrekre rugó és pompásan szervezett hadseregével!), kongregációk (a hitélet öröklámpái), ezerféle célu katholikus egyesülések, keresztényszociális tömörülések (legifjabb, de óriási fejlődésre képes alakulás) mind megannyi gyönyörü eredményei a haló és munkálkodó keresztény tevékenységnek, olyan eredmények, amelyekről a multban még csak álmodni sem mert senki. A németek a legutóbbi lipcsei ünnepélyen stafétafutást rendeztek. A birodalom minden részéből stafétáik indultak Lipcse felé, a császárhoz s ugy volt kiszámitva, hogy a birodalom minden tájékáról egyszerre érkezik az üdvözlés a császár elé. A vidékről a katholikus nagygyülésekre összesereglő kiküldöttek is mint egy stafétafutással mennek beszámolni és átadni a gyülés szine előtt a magyar kereszténység képviselőinek azokat az eredményeket, a melyeket ki itt, ki ott a nagy cél szolgálatában ki tudott küzdeni. Nem üres parádét rendezünk mi, mint a németek annál az ormótlan lipcsei kolosszusnál. Mi élő valóságot mutatunk be, mi életet számolunk be és az óra ütésére figyelve, megnyugodva mondhatjuk: jöhet az a tizenkettedik óra, várjuk az eseményeket teljes hadikészültségben.

Vajjon? Csakugyan olyan nyugodtak lehetünk-e?

Egyesületeink, köreink, alapitványaink vannak csakugyan bőven s ha csak ezektől függne az élet és a halál, akár sohase gondoljunk a ránk leselkedő halálmadarakra. És ennek dacára azt látjuk, hogy a keresztény gondolat még mindig nem foglalta el azt a teret, mely elsőszülötti jogán itt Magyarországon megilletné. Vannak egyesületeink, de azokat nem tudjuk teljesen kielégiteni a mi sajtótermékeinkkel, épülnek templomaink, de azok épitői ellenünk tömörülnek szakszervezetekbe, ösztöndijakat adunk ifjainknak, de a vállalkozó szellemet nem tudjuk közéjük vinni s mikor nagy szervezeteinkkel ki akarunk lépni a küzdőtérre, a politikai harcmezőn letesszük katholikus páncélunkat, más jelvényeket veszünk fel és — egymás ellen harcolunk. Csoda-e ha bármelyik fél győz, a vesztesek csak mi, keresztények vagyunk? Nem a fővezér a csatavesztes, hanem az elhullott nyomorult legénység. Mi pedig régen megszoktuk, hogy más legyen a vezér, mi jók vagyunk közlegénynek, ágyutöltelléknek.

Nem elég erős a sajtónk, idegen kizsákmányolók kezébe jutott a munkásság, intelligenciánk ellustult és politikai téren nem tudunk elég határozottsággal és egyetértéssel fellépni: ime ezek a hibák vannak meg még ma is annyi év munkálkodása után, a tizenkettedik órában.

Pedig alighanem a tizenkettedik órában vagyunk. A választói jog reformja az erőviszonyok eltolódását eredményezi s azok a titkos ellenségek, a kik eddig alattomosan munkálkodtak ellenünk, néha ravaszul ki is használva bennünket, azok most nyiltan fognak fellépni ellenünk és mi erős, de még mindig nem teljen kész szervezetekkel vesszük fel velük a harcot,

Tizenkettedik óra üt. Figyeljük kongását és készüljünk. Ott folyik a nagy vezérkar munkálkodása a katholikus nagygyülésen. Vezérkar hadsereg nélkül levágott fej, hadsereg vezér nélkül fejetlen törzs. A kettő együtt élő szervezet, a kettő együtt egy egész. Vegyék figyelembe a vezérek a sereg kivánságait, szük-

SZEPESSÉGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalnemüek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMÜEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZŐNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN BESZEREZHETŐK
CZILLÉR IMRE
NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZAM.

ségleteit, gondoskodjanak a mulasztások pótlásáról, még talán nem késő. Mi pedig itt a magunk szerény körében tegyük meg erőnkhöz képest, a mit tehetünk, mert ha mi nem teszünk semmit, akkor hiába kong az óra tizenkettediket, a magyar katholikus társadalom számára mindenképpen késő lesz. ✳

Kétes kombinációk.

Egyik fővárosi estilap nagyon merész és alig hihető hiradást közöl, a parlamenti béke helyreállitására nézve.

A merész kombináció szerint a parlamenten kivül keresik a kibontakozást, mivel állitólag a legfelső vezető körök már megunták a magyarországi rendetlen politikai állapotokat s elhatározták, hogy bármily uton rendet csinálnak Magyarországon.

Ezen nagyon is hihetetlen hirek szerint eleinte arra gondoltak, hogy Burrián István bárót, a király személye körüli minisztert ültetik Tisza helyébe, aki viszont Burriánnal cserélhet. A megoldásnak ez a módja azonban nem volt megfelelő, mert nem tudta az ellenzék elvi konszenzusát garantálni s mert odafönn még a „nevek“ szerepeltetését is kerülni akarják.

A másik kombináció szerint egy átmeneti kabinet jönne *Beöthy* László volt kereskedelmi miniszterrel az élén. Ez kicserélné a kabinetet és a Ház elnökségét. Deklarációt tenne junius 4-ére vonatkozólag, a házszabályokat pártközi bizottság elé utalná, a parlamenti őrséget visszavonnák.

Az ellenzék még ehhez a választói reform, az esküdtszéki reform revizióját és egyéb tárgyi és személyi feltételeket követel.

Eddig a különös hiradás.

A Sebes-Körözs társulat közgyülése.

Kétmilliós kölcsönt vesz fel a társulat. Nagyszabásu védekezések az árviz ellen.

Tegnap délelőtt igen látogatott közgyülést tartott a Sebes-Körözs vizszabályozó és ármentesitő társulat. A közgyülésen igen fontos dolgok kerültek napirendre és igy az egész vármegye érdeklődése kisérte a gyülés lefolyását.

A társulat belső ügyei.

Hlatky Endre főispán, mint a társulat elnöke pár szóval nyitotta meg a gyülést, majd bemutatta a földmivelésügyi miniszter leiratát, melyben kineveztetését tudatja. A leiratot tudomásul vették.

A *Ficzek* Lajos társulati pénztárnok halálával megüresedett állásra ugy határozott a kezgyülés, hogy rendszeres pénztárnoki állást szervez és annak betöltését a választmányra bizza.

A nyugdijalapot, mely jelenleg 400.000 koronát tesz ki, a következő pénzintézeteknél és a következő arányban helyezi el.

A Nagyváradi takarékpénztárnál 124000, a Biharmegyeinél 80000, az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi bank és központi takarékpénztárnál 108000, az Agrárnál 60000, a Komádi Takarékpénztárnál 28,000 koronát. Ugyanebben az arányban fogják elhelyezni a felveendő kölcsönt is.

A védtöltések elhelyezése.

Tabéry Ármin igazgató főmérnök ezután előterjesztette az uj védtöltési és a régi töltések kijavitási munkálatainak tervezetét. A főmérnök a földmunkáknál 1 korona egységárat javasol megállapitani s igy egymillió nyolcvankétezerkétszáz korona szükséges. Az előterjesztés indokolásánál rámutat a főmérnök arra, hogy tudja jól, miszerint az érdekeltektől nagy áldozatokat kivánnak, de ez kötelessége a társulatnak már csak azért is, mert ezt a miniszter elrendelte.

Ötvös Gyula szólalt fel elsőnek a javaslathoz. Elismeri, hogy a társulatnak kötelessége a munkálatok foganatositása, azonban tulmagasnak tartja az 1 korona egységárat. Szerinte az egységárat 80 fillérben kellene megállapitani s igy a társulat 200000 koronát takaritana meg.

Szigeti Elek hivatkozik a községek mai szorult helyzetére és ezért inditványozza, hogy a munkálatoknak csak a legszükségesebb részét végeztesse el a társulat.

Nagy P. István szintén Szigeti álláspontján van.

Hubert Lajos müszaki biztos kifejti, hogy a javitási munkálatokra okvetlenül szükség van. A nyári árvizek alapján olyan tapasztalatokat szerzett a társulat, hogy a jövőre való tekintettel mindent el kell követni. Az 1 korona egységárat nem tartja magasnak. Hangoztatja, hogy a társulatnak nemcsak a folyó, hanem a belvizek ellen is kell védekeznie és már most a kölcsön felvételénél legyenek tekintettel erre.

Ötvös Gyula az egységár leszállitása érdekében szólal fel ismét.

Ezzel a vita véget is ért és az elnök szavazásra bocsátotta az ügyet. A közgyülés 522 szavazattal 411 szavazat ellenében elfogadta a javitási munkálatokat — az egységárak 80 fillérben való megállapitását 612 szavazazattal 390 ellenében elfogadták.

Tabéry Ármin ezután jelenti, hogy az összes befektetések fedezetéről már most kell a társulatnak gondoskodnia. A választ-

SIKERÜLT TRÉFA.

Irta **Richard O'Monroy**.

Az ifju báró, akiről itt szó leszen, azok közé az emberek közé tartozott, akik unva a vidéki élet egyhanguságát, vakmerő tréfákkal igyekeznek azt elviselhetővé tenni. Valódi gall humor duzzogott ereiben s az emberek jól mulattak csinjein, amelyeket annál is inkább elnéztek, mert tudták róla, hogy egyéb dolga sincs, mint nagybácsija örökségére várakozni, ami a gazdag berendezésü palotán kivül nem csekély 200.000 frank évi járadékot jelentett. Miután saját vagyonának legnagyobb részét sikerült elvernie, a megmaradt kis összeg csak annyi élvezetet engedett meg neki, hogy nyugodtan élhessen, számlálva a napokat, melyek egyre közelebb hozzák az érdemdus nagybácsi gyönyörü lelkének mennybeszállásához.

— A márki — tudniillik ez volt a nagybácsi — nem tartotta tulságosan sietősnek a dolgot, arra hivatkozván: „Ki biztosit engemet arról, hogy odaát csakugyan jobb világ van.“ Bizalmatlansága cseppet sem volt érthetetlen. Miért is sietne, mi hiányzott neki?

Nem volt olyan rossz idő, ami megakadályozta volna abban, hogy vadászni ne menjen. Étvágya pompás volt, akár a kiéhezett farkasnak és értett ahhoz, hogy a legpazarabb cseppeket öntse magába, ha megszomjazott.

Életének egyetlen kellemetlensége az volt, hogy egyetlen örökösét, Gaetant, alig láthatta. Szerette volna, ha asztalához ül, vadászni jár vele s megosztja öreg napjainak csekélyke szórakozásait. Amellett beavatta volna egyes gazdasági kérdések megmagyarázó titkaiba, ami nagy hasznára fog válni akkor, ha valamikor e gyönyörü birtok ura lesz.

Néha szinte vérzett a szive a márkinak e megbocsáthatatlan elhanyagolás fölött való bánatában. Gaetan azonban, ki annakelőtte elég gyakran kereste fel bácsikáját, rájött arra, hogy vele igazságtalan dolog történik. A nagybácsi tulságosan soká hagyja őt epekedni, mialatt elmulnak legszebb ifju évei s a nagy vagyon — az ő vagyona — parlagon hever részére a nagybácsi kezében.

Közben vakmerő tréfákkal szórakoztatta magát s a falu lakosait, ahol jelenleg tartózkodott, amely falu nem messzire esett a drága nagybácsi rezidenciájához. Történetünk eseménye napján tulontul el volt telve ifju barátunk életkedvvel és életének legsikerültebb tréfáját követte el.

Ennek a napnak reggelén bácsikájának levelét vette, amelyben az heves szemrehányásokkal illette elhanyagoltatása miatt.

— Az ördögbe is igaza van az öregnek — dörmögte maga elé és elhatározta magát a hozzá való utra.

Pompás étvágygyal ebédelt meg és kitünő bort ivott, amely nyolc évvel idősebb volt az ő huszonöt esztendejénél. Miután egy nagyszerü szivarra gyujtott, könnyü szivvel sétált Ferté-Vidame felé, mely jóformán Folgoet és Courfeuilles között feküdt és Courfeuilles volt a bácsi rezidenciája.

Mig végigsétált a főutcán, ezer bolond terv kergetődzött agyában. Hogy mit fog tenni, még nem tudta, de hogy életének legsikerültebb tréfáját ma fogja elkövetni, abban bizonyos volt. Jókedve alig ismert határt. A házakat csupa komikus dolognak nézte s a kocsik rudjait silfid táncosnők karcsu bokáinak. A hajladozó fákat részeg suhancoknak és ugy érezte, mintha az aranykeretü csiptető, mely arcán ül, saját bohóc-sapkája volna.

Lassankint kialudtak Ferté-Vidame lámpái . . . halk sötétség ülte meg a falut.

— Mielőtt a holnapi nap előtt pihenni térek, — gondolta Gaetan csintalan pajkossággal — valami jóizü tréfát kellene elkövetnem.

A gyönyörü hold fénye e pillanatban élénken világitotta meg Flaubert ügyvéd és közjegyző aranybetüs cimtábláját.

Hirtelen ötlet szállta meg . . .

Patkányok, házi és mezei egerek
kiirtására legjobb és legbiztosabb szerek a
MURIS készitmények,
mely más háziállatokra teljesen ártalmatlanok.

Kapható a főraktárban:
FARKAS ISTVÁN
Apolló drogériájában
Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/b. Telefon 13—02.

mány kétmilliószázezer korona kölcsön felvételét javasolja. Az egységár leszállitása által előállott megtakaritás folytán csak egymilliókilencszázezer korona kölcsönre van szükség. Inditványozza, hogy ezt szavazza meg a közgyülés. A javaslatot egyhangulag elfogadták.

Ezután áttértek a szentandrási kisajátitás ügyére, melyről lapunk más helyén számolunk be.

Kossuth Ferenc állapota.

Tegnapra kedvezőtlen változás állott be a beteg Kossuth Ferenc állapotában. A bélmüködés természetes uton nem állott helyre és mára a beteg aránytalanul rosszabbul lett.

Az éjszaka nagy fájdalmai voltak. Herczel Manó báró reggel megvizsgálta a beteget és a következőket mondotta: a beteg állapota tegnaphoz képest aránytalanul roszszabb. Ugyszólván semmi táplálékot nem tud magához venni, pedig éhes. Az éjjel is kávét kért. Azonban csak mesterségesen tudjuk valahogyan táplálni. Erőbeli állapota végtelenül gyönge, az éjszakát igen nyugtalanul töltötte.

Tiz órakor Müller Kálmán báró látogatta meg a beteget, megvizsgálta, aztán tanácskozott Herczel Manó báróval. A tanácskozás után a következő jelentést adták ki: A beteg az éjjet nyugtalanul töltötte. A táplálkozás nem kielégitő. Erőállapota csökkent, közérzése kevésbbé jó.

Kossuth Lajos Tódor tegnap megérkezett Budapestre. A pályaudvarról automobilon előbb Kossuth Ferenc Gresham-palotabeli lakására ment. Itt átöltözött, aztán testvére betegágyához sietett.

Tizenegy órakor érkezett meg a szanatóriumba, ahol Kossuth Ferenc titkárai fogadták. Kossuth Lajos Tódor benyitott a betegszobába és üdvözölte beteg testvérét.

— Isten hozott, — mondotta a beteg gyönge hangon.

Kossuth Lajos két fia megölelte és megcsókolta egymást.

— Hogy vagy? — kérdezte Kossuth Lajos Tódor.

— Most jobban, — válaszolta Kossuth Ferenc.

Néhány perenyi beszélgetés után Kossuth Lajos Tódor magára hagyta testvérét, akinek most feltétlen nyugalomra van szüksége.

Kossuth Ferenc állapota délután 3 órakor némileg rosszabbodott. 4 órakor változás nem állott be. 5 órakor némi javulás történt. 7 órakor a beteg állapota változatlan.

Kirakat-verseny Nagyváradon.

A verseny szabálya.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara a mostani nehéz kereskedelmi viszonyokban helyén valónak látta a karácsonyi vásár élénkitésére a kirakat-verseny rendezését. Az illetékes kereskedő körök az eszmét, illetve a kamara határozatát kedvezően fogadták, ami már magában biztositja a sikert.

Nagyvárad olyan erős kereskedelmi gócpont, hogy még a mostani nehéz viszonyok között is megmutatta, hogy általában biztos alapon nyugszik.

A kamara a kirakat-verseny sikere érdekében tetemes áldozatot hoz, amellett a nagyjelentőségü buzgalom mellett, amelyet a verseny rendezésénél kifejt.

Dr *Moskovits* József kamarai elnök tegnap értekezletre hivta össze a kirakat-verseny rendező-bizottságát, amely megállapitotta a verseny szabályait.

E szerint a nagyváradi kirakat-verseny december 15—25. napokon lesz megtartva.

A versenyben résztvevő kirakatokban tábla jelzi, hogy a kirakatot ki készitette s hogy a kirakattal az illető pályázik.

A részvételi kedv emelése céljából a kirakatkészitőket dijazzák: a parti maradékáruház, végeladás, stb. üzletek nem vehetnek részt a versenyben.

A kamara 1000 koronát szánt a kirakatverseny céljaira. Ebből mintegy 800 korona jut dijakra, amelyeket a kirakatkészitők nyernek. Lesz pedig:

három	1-ső dij	100—100 K
öt	2-ik dij	50—50 K
hat	3-ik dij	40—40 K

A dijakat nyert kirakatrendezők mindannyian elismerő oklevelet is kapnak.

Tiz elismerő oklevelet osztanak ki továbbá azok között, akik dijakat nem nyertek.

Azok az üzlettulajdonosok, akiknek kirakatát dijjal tüntették ki, külön elismerő oklevelet kapnak.

A 7 tagu birálóbizottság fele kereskedő. fele pedig nem kereskedő mübirálóból áll, akik maguk közül választanak elnököt.

A dijakat és okleveleket Karácsony ünnepén osztja ki a kereskedelmi és iparkamara elnöke, a kamarai székház diszteremében.

A versenyben részt venni szándékozók a kamarában jelentkeznek s november 15-től december 10-ig válthatják ki a kirakatban elhelyezendő táblát darabonkint egy koronáért.

— Ez az én emberem! — kiáltotta fel lelkesülten. Azonnal a ház elé sietett és becsöngetett, aztán sétapálcájával ütlegelte a kaput.

— Maitre Flaubert! Maitre Flaubert!

Pár perc mulva kinyilt egy ablak az első emeleten s mély basszus hang kiáltotta:

— Igen, itt Maitre Flaubert! Mivel szolgálhatok e késő éjjeli órákban?

— Közjegyző ur — szólt Gaetan elváltoztatott hangon, a falhoz lapulva, nehogy felismerjék, — nagyon sajnálom, hogy zavarnom kellett legjobb álmából, de a dolog sürgős. A beteg végét érzi és rendelkezni óhajt vagyonával.

— Ki a beteg és ki ön?

Gaetan keresgélni kezdett emlékezetében. Megvan. Ez a kastély jó távolságra fekszik innen.

— Keridech asszonyról van szó. Hiszen ön tudja . . . Champrosayban. Sietnie kell uram, nehogy szegény meghaljon, mielőtt ön odaér.

— Micsoda? . . . Kerideck asszony? Oh Istenem! Lehetséges ez? Hiszen tegnap előtt még nála ebédeltem! Mik vagyunk mi emberek a sors kezében! Természetesen azonnal indulok.

— De nagyon iparkodjék, hogy jókor érkezzen. Ez alatt Caumonthoz megyek kocsit rendelni az ön számára. Kényelmeset, melegitő üveggel ellátva, hiszen oly rettenetes hideg van és Champrosay-ig husz kilométer az ut.

— Uram, teljes szivemből köszönöm jóságát. Bárki legyen is ön, sohasem feledem el. Azonnal megyek és felöltözködöm.

Mialatt a közjegyző elkészült, Gaetan a kocsimesterhez szaladt, akit szintén felköltött és megrendelte nála a szükséges kocsit, erősen sürgetve a sietésre, mert végrendelkezési ügyben a lehető leggyorsabban kell mennie.

— Igenis báró ur — szólt Caumont — rögtön fogatok és magam megyek a közjegyző urért. Én gyorsabban végezek és a báró urért szivesen teszem.

— Köszönöm Caumont, csak siessen, az idő sürget.

A kettős csiny fölött való sikeren örvendve, nyugodtan indult haza Gaetan és nagyszerüen mulatott az eléje képzelt elképedt arczokon, amik az éjszakában egymásra bámulnak, mikor a makkegészséges Kerideck asszonyt felköltik álmából, hogy végrendelkezzen.

Mint diadalmas hős tért pihenni. Még hallotta, amint ablakai alatt a kocsi elszáguldott, aztán elaludt erősen feltéve magában, hogy holnap mindenesetre meglátogatja a derék nagybácsit.

Másnap azonban furcsa hirt hozott neki. A közjegyző, mikor utnak indultak, nem adott utasitást a kocsisnak, a kocsis pedig, ki nagyon jól ismerte a bárót, kérdés nélkül a nagybácsi kastélyához hajtatott. Ha a báró jön érte, kihez kellene máshoz menni.

Igy történt aztán: hogy épen jókor érkeztek, mert a márkit szélhüdés érte és csak épen annyi ideje maradt, hogy a közjegyzőért küldjön, aki előbb ott volt, semhogy várni lehetett:

A közjegyző aki egész uton aludt, mintegy félálomban tántorgott be a márki szobájába. Az már hörgött s csak annyi ereje volt, hogy ezt mondja:

— Régi végrendeletem érvénytelen . . . Gaetan öcsémé semmi . . . ellenben minden vagyonom Bardavésse hadnagy és annak nővéreié.

Reszkető kézzel irta alá és meghalt.

Másnap reggel a báró elrohant a halottasházhoz.

— Nincs szerencséje báró ur — mondta a közjegyző alig észrevehető mosolylyal. Ha ön az éjszaka nem rendel kocsit Kerideck asszony végrendelkezéséhez, akkor én minden bizonynyal elkéstem volna és a márki nem végrendelkezhetik. De igy . . .

A báró fogcsikorgatva gondolt életének legsikerültebb tréfájára.

TELEFON 10-70. LIFT. TELEFON 10-70.
MODERN FOTOGRAPHIA DAJKOVITS
SPECIALISTÁJA Nagyvárad. Sas-palota.

A XII. Kath. Nagygyülés programmja

A magyar katholikusok parlamentje.

Tegnap délután 5 órakor ünnepélyes *Veni Sancte*-val vette kezdetét Budapesten a XII. Katholikus Nagygyülés, az egész magyar katholicizmus országos parlamentje.

A négy napig tartó nagygyülés részletes programmja a következő:

November 9-én, vasárnapon:

Reggel

8 órakor: 1. szentmise és közös áldozás a) férfiak részére az Egyetem templomában; b) nők részére a Szent István-bazilikában; c) gyermekek részére a Mária-kongregáció Otthonának kápolnájában (VIII., Horánszky-utca 18.);

2. szentmise az Erzsébet Örökimádás-templomban, hol a misét Kánter Károly apát-prelátus mondja.

Kilenc órától este nyolc óráig szentségimádás az Erzsébet Örökimádás-templomban.

Délelőtt

fél 10 órakor az ifjusági Mária-kongregáció magisztrátusi ülése a Mária-kongregáció Otthonában (VIII., Horánszky-utca 18.)

Fél 11 órakor I. nyilvános (megnyitó) ülés a székesfővárosi Vigadó termeiben.

I. Nyilvános (megnyitó) ülés. 1. Himnusz, énekli a közönség. 2. Megnyitó: mondja gróf Zichy János v. b. t. t., az Országos Katholikus Szövetség elnöke. 3. A katholikus autonómia: dr Szmrecsányi Lajos v. b. t. t., egri érsek.

Fél 12 órakor a Mária-kongregáció ifjusági matinéja a régi országházában.

A Katholikus Népszövetség diszgyülése.

A katholikus nagygyülés első napján, vasárnap délután két órakor tartja a fővárosi Vigadóban a Katholikus Népszövetség diszgyülését Rakovszky István v. b. t. t. orsz. képv. éz dr Zboray Miklós orsz. képv. elnöklete alatt.

Főpásztori szózatot intéz a gyüléshez báró Hornig Károly bibornok veszprémi megyéspüspök.

Szónokok lesznek: Jánoki-Madocsányi Gyula v. orsz. képv., földbirtokos, dr Wolkenberg Alajos egyetemi tanár, Lovászy Márton orsz. képv. és Huszár Károly orsz. képv.

Ugyancsak délután 2 órakor lesz a régi országház (Főherceg Sándor-u. 8.) termében a német diszgyülés. Szónokolni fognak: Steécz György apátkanonok, Weicher Miklós esp.-pleb., Fritz István, Huber János népszövetségi titkár, Flanek Rezső rókusi lelkész.

Háromnegyed 3 órakor a Mária-kongregációk prézeseinek ülése a Mária-kongregáció Otthonában (VIII., Horánszky-utca 18. szám).

3 órakor. 1. a női Mária-kongregációk gyülése a budai Vigadóban (II. Corvin-tér.)

2. a Katholikus Középiskolai Tanáregyesület igazgatói ülése a Középponti Katholikus Kör társalgójában (IV., Molnár-utca 11.).

Fél 4 órakor a katholikus Háziasszonyok Országos Szövetségének ünnepélyes közgyülése saját helyiségében (VIII., Mária-utca 7.).

Fél 5 órakor: 1. német szentbeszéd a Szerviták-templomában, mondja Huber János, a Katholikus Népszövetség titkára; dr Glattfelder Gyula csanádi püspök litániát tart és áldást oszt;

2. tót szenbeszéd a Jézus Szent Szive templomában, mondja Ernyei Lajos apátplebános; dr Fischer-Colbrie Ágost kassai püspök litániát tart és áldást oszt.

3. a Magyarországi Mária-kongregációk Országos Bizottságának ülése a Mária-kongregációk Otthonában (VIII., Horánszky-utca 18.).

5 órakor: 1. magyar szentbeszéd a Szent István-bazilikában, mondja dr Robitsek Ferenc, a Középponti Papnevelő-intézet alkormányzója; Szmrecsányi Lajos egri érsek litániát tart és áldást oszt, a mely után eucharisztikus körmenetet vezet a templom körül;

2. szentbeszéd elmélkedéssel az Erzsébet Örökimádás templomban.

Este.

6 órakor: 1. a Mária-kongregáció diszülése a székesfővárosi Vigadó termében;

9. a Keresztény Szociálisták és a Magyar keresztény munkások Országos Szövetségének diszülése a Szent-István-Társulat nagytermében (Szentkirályi-utca 28.).

2. Ünnepély és vacsora az Országos Középponti Legényegyesületben (VII., Rottembiller-utca 20—23. sz.).

November 10-én, hétfőn:

Reggel

8 órakor szentmise a Szent Ferenc-rend belvárosi templomában, mondja dr Párvy Sándor szepesi püspök.

9 órakor: I. Szent Ferenc harmadik rendjének diszülése a Középponti Katholikus Kör fehértermében (IV., Molnár-u. 14.).

2. a Szent Alajos-Társulat Segitő-Egyesülete hölgybizottságának közgyülése a Szt. István-Társulat nagytermében (VIII., Szentkirály-u. 28.);

3. a Katholikus Legényegyesületek Országos Egyesületének diszülése (VII., Rottenbiller-u. 20—22.

10 órakor: 1. a Magyarországi Katholikus Absztinens Kereszt-Egyesület közgyülése a Középponti Papnevelő-Intézet nagytermében (IV., Papnövelde-utca 7.), amit követ

2. a Magyarországi Katholikus Absztinens Papság Kereszt-Egyesületének közgyülése.

11 órakor: 1. a Szent István-Társulat, az Aquinói Szent Tamás-Társaság és a Katholikus Irók és Hirlapirók Országos Pázmány-Egyesületének irodalmi matinéja a Szt. István-Társulat nagytermében (VIII., Szentkirályi-u. 28.).

Műsor: 1. Elnöki megnyitó, mondja Giesswein Sándor. 2. Műfordítások, előadja Sik Sándor. 3. A boszorkány. Elbeszélés. Irta Tarczai György, előadja Wohlmuth Ernő. 4. Szent Ferenc karácsonyestéje. Irta és felolvassa Szepessy László. 5. Elbeszélés. Irta és felolvassa Andor József. 6. Kiss Menyhért ódája. Az ünnepélyre a katholikus nagygyülés tagjai hivatalosak.

2. Katholikus Sajtóegyesület Hölgybizottságának diszülése a Mária-kongregáció Otthonában (VIII., Horánszky-u. 48.);

3. a Magyar Keresztény Iskolatestvéreket Képző és Segélyző Országos Egyesület közgyülése az Országos Katholikus Szövetség nagytermében (IV., Ferenciek-tere 7.).

Fél 12 órakor Országos Katholikus Patronesz-gyülés a Középponti Katholikus Kör fehértermében (IV., Molnár-u. 11.).

Délután

2 órakor: 1. Szent Ferenc harmadik rendjének igazgatói értekezlete a Középponti Katholikus Kör társalgójában (IV., Molnár-u. 11.);

2. a Magyarországi Katholikus Abstinens Egyesület nagygyülési tagjainak látogatása a Társadalmi Muzeum alkoholellenes osztályában (V., Mária Valéria-u. 12.).

Fél 3 órakor: 1. az Eucharistikus Társulat ülése az Egyetem templomában;

2. a Magyarországi Katholikus Hittanárok és Hitoktatók Egyesületének közgyülése a Középponti Katholikus Kör fehértermében (IV. ker., Molnár-utca 11.

3. a Magyarországi Katholikus Tanitók Országos Bizottságának szakosztályi ülése a Szent-István-Társulat nagytermében (VIII., Szentkirályi-u. 28.).

3 órakor a szakosztályok (hitbuzgalmi és charitativ, közmüvelődési, szociális) ülései a székesfővárosi Vigadóban.

Fél 5 órakor II. nyilvános ülés a székesfővárosi Vigadó termeiben.

1. Emlékbeszéd gróf Zichy Nándorról: mondja Rakovszky István v. b. t. t., országgyülési képviselő. 2. A vallási különbség: gróf Károlyi József orsz. képviselő. 3. A szabadgondolkozók térhóditása: dr Vass József pápai kamarás, a pesti Szent-Imre-Kollegium igazgatója. 4. Katholikus világnézet és értelmiség: gróf Apponyi Albert v. b. t. t., országgyülési képviselő.

Fél 7 órakor előadás vetitett képekkel. „A józan élet áldásairól" a Középponti Katholikus Kör fehértermében (IV., Molnár-utca 11.)

8 órakor: 1. Szentséges imaóra az Erzsébet Örökimádás-templomában;

2. Az egyetemek és főiskolák katholikus ifjuságának ünnepélye a székesfővárosi Vigadó termeiben.

November 11-én, kedden:

Reggel

8 órakor Te Deum a Szent Ferenc-rend belvárosi templomában, mise után Szent Ferenc harmadik rendje nagygyülési tagjai részére közös szentáldozást tart.

9 órakor a szakosztályok ülései a székesfővárosi Vigadóban.

Délelőtt

10 órakor: 1. az Oltáregyesületi igazgatók értekezlete az Oltáregyesület székházában (IX., Üllői-ut 77.);

2. a Magyarországi Katholikus Tanitók Országos Bizottságának közgyülése a Szent-István-Társulat nagytermében (VIII., Szentkirályi-utca 28.).

11 órakor: 1. a Katholikus Patronage-Egyesület diszközgyülése a Középponti Katholikus Kör fehértermében (IV., Molnár-utca 11.);

2. a Szent Imre főiskolai internátus egyesület közgyülése a pesti Szent Imre Kollégiumban (IX-ik kerület, Ráday-utca 43—45.);

3. az Országos Középponti Katholikus Legényegyesület elnöki értekezlete (VII., Rottembiller-u. 20—22.);

Fél 12 órakor a pesti főiskolai Szent Imre Kollégium felavató ünnepélye (IX., Ráday-u. 43—45.)

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK
méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készittetnek
Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)
ahol óriási választékban kaphatók: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle szülészeti és betegápolási czikkek.
Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban
és kitünő kivitelben készittetnek. Telefon 419

Délután

Fél 3 órakor a zártülés a székesfővárosi Vigadóban.

Fél 5 órakor III. nyilvános (záró) ülés a székesfővárosi Vigadó termeiben.

November 11-én, kedden délután fél 5 órakor: 1. A magyar Alföld és a keresztény kultura: Révész István pápai prelátus, kecskeméti plebános. 2. A gyermekvédelem és patronage fejődése: dr Angyal Pál egyetemi tanár. 3. Miért van szükség ma is a katholikus Egyházra? dr Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök. 4. Záróbeszéd: mondja dr Csernoch János v. b. t. t., hercegprimás, esztergomi érsek.

Este

8 órakor: 1. ünnepi lakoma a Központi Katholikus Kör fehértermében (IV., Molnár-u. 11.);

2. toronyzene a budavári koronázótemplom magas tornyán (vezeti Szeghő Sándor cs. és kir. karmester.)

Veszélyes szerelmi kaland a Schlauch-téren

A park tündérei. — Kloroformos apacsok. — Az izgalmas rablási manőver. — Kiugrasztott banda.

PROLÓG. Ugy tudom, hogy a nagyváradi rendőrség polgári ruhás rendőrökkel őrizteti éjjel a veszélyessé vált Schlauch-parkot. Nagyon örvendenénk, ha megrendült közbiztonságunk jóhirnevének helyreállitását valamelyest előmozdithatnám az alábbi bünügyi stádiummal.

Tőrbe esem.

Ragyogó déli idő. Az ujsori járdán ficánkol égő pipacspiros bluzban, szandálban egy csinos fruska. Lehet ugy 15—16 éves. A szeme két darab fekete gyémánt. Mosolyog a járókelőkre s természetes, hogy elkapják a mosolyát. Főleg a férfiak.

Ismerve a Schlauch-park körüli állapotokat, cseppet sem tünt fel a csapongó utcai *lepke*. Sajnos, ez igy van!... A leány kiválaszt egy áldozatot s azt addig veri szemmel, amig vagy az szólitja meg őt, vagy ő az áldozatot.

Mindjárt próbát is tettem.

— Mi az kis leány! — Akar valamit mondani?...

— Nem én!... De milyen szép sárga kabátja van, azt néztem.

— Na, nem is szép. Ellenben maga jobban tenné, ha vigyázna magára. Meghül ebben a piros kacabajkában, szandálban.

— Ó dehogy! Igy nőttem fel. Mondja, van egy cigarettája?

Tessék! Cigarettát nem adtam, mert soha sincs.

— Hát egy kis csokoládéja?

— Az sincs.

— Látja, hozhatna.

— Jó. Megvár?

— Ne most!... Most nincs időm. Tudja sok dolgom van délután. De este fél hat órakor itt fogok sétálni. Jó?... Elhozza?...

Ja ugy!... Persze, hogy el. Megigértem, hogy pontos leszek, elhozom a csokoládét. Még egy babonázó tekintet és a park tündére eltünt egy régi kapu ölén...

Esti fél hatkor már sötét van, a Schlauch-park olyankar már közveszélyes jól öltözött egyénnek, de különösen pénzes embernek kész veszedelem átmenni is rajta. Eszembe jutott, hogy ezelőtt egy héttel kaptunk egy névtelen panaszos levelet, hogy egy urat felbuktattak a park porondján, elaltatták és elszedték erszényét...

Tavasszal két igen előkelő uri család sétáló nőtagjait (kettőt) támadták meg ismeretlen tettesek, a hölgyek iszonyu izgalmakat állottak ki s azért hallgattatták agyon az esetet, mert nagyobb lett volna a hire, mint a valóság. És ez igen kellemetlen.

Ketten vagyunk!

Alapos késéssel érkeztem a különös randevura. A hervadó park sötét, még lombos, a világitás gyér és a park vidéke egészen elhagyott. Rendőr kevés van, csak esti 8 óra után érkezik egy a Muzeum elé.

Háromnegyed hét. Lent a park alvége felé sétál valaki — egy leány egy fiuval. A fiun széles és rossz Borsalino kalap, két kezét zsebébe mélyeszti, malteres a nadrágja.

A leány messziről megismer. Nevetve hátba üti sötét partnerét és fut felém. Észre sem veszi az ember, hogy a fiu melyik kapu alá huzódik. Meg sem állok a világos helyig. Az Arvaház-utca szögletén elém bukkan egy nagyváradi jogász kollegám.

— Szervusz drusza!

Int, hogy hallgassak. El akar sietni a parkba.

— Megállj kérlek! Nem tudod, hogy veszélyes?

— Megengedj, de most nem arról van szó. Látod azt a leányt?... Randevut kaptam tőle.

— Ugy?!

— Mi az, hogy ugy?

— Te is!

— Tán te is?

— Persze! Hisz' azt várom. No és te hoztál Browningot, vagy boxert?

— Nem értem...

— Pedig nagyon egyszerü a dolog. Ez a leány apacsnő... A cinkostársainak itt kell lenni valahol a közelben.

— Hihetetlen, amit mondasz! Hét órára rendelt ide.

— Igen. Engem fél hatra. Addig müködnek, amig rendőr nem áll a Muzeum elé. Akarod látni az ő apparátusukat?...

— Kiváncsi vagyok, de nem tudom elhinni, hogy ezek olyan vakmerőek lennének.

— Majd meglátod. Nem fázol egy kis dulakodástól ugye?... Nálam van boxer és rendőrsip. Most beszélünk a leánnyal s s te mindent ugy tégy, ahogy mondom.

Kiugrasztott banda.

Nem tudtuk még, hogy hol rejtőznek a cimborák. A leány egy kapu sötétségében beszélgetett az iménti markos fiuval. Mikor látta, hogy közeledünk, hozzánk futott.

Mindjárt megtámadtam:

— Hogy van kis macska?

— Miért vagyok én macska?... Amiért hizelgek mkguknak?... Tudja, hogy maga nem szimpatikus ember?

— Azt elhiszem. Mondja, ki az az elbujt fiatalember?

— Ó senki! A bátyám. Vele mulattam, mig maguk jöttek. Nem hiszi, hogy a bátyám?...

Gyere ide Feri, hadd mutassalak be. Nem hiszik, hogy a bátyám vagy.

— Feri bizony nem jött. Nagyon szégyenlős, mondta a leány és hol ide, hol oda csacsogott.

— Nem mennénk egy kicsit sétálni?

— Jaj de jó! A parkba menjünk.

— Na menjünk.

— Igen ám, de *én csak egygyel megyek*.

— Egygyel?!... Ugy?

Na jó. Hát válasszon!

— A kollegámat választotta. Jó hangosan mondtam nekik:

— Hát menjetek csak a parkba ketten. Én megyek haza.

A kis szirén duruzsolva vezette. A kollegám többször hátra nézett aggodó pillantásokkal. Én elsiettem az Árvaház-utcán s egy sötét kapuból vártam a fejleményeket.

Egyszerre az egyik kapuból négy fekete alak osont ki „a Feri“ vezetése alatt. Parancsokat kaptak s egyszerre négy oldalról nyomultak az eltünt pár után.

A parkból gyönge sikoltás hallatszott.

— Jaj, a kendőmet a kapu alatt felejtettem. Várjon meg itt, mig érte szaladok.

A következő percben a leány kiugrott a parkból s az öt legény pedig már lent volt. E kritikus percnél tovább nem hagyhattam barátomat a veszélyes helyzetben. Rohanva futottam a bejárat felé és a nevét kiáltottam.

— Pali! Pali kérlek jöjj csak vissza! Valamit elfeledtem neked mondani!

Pali izgatottan, sápadtan sietett felém.

— Hogy kezdhettél velem ilyen veszélyes játékot!... Iszonyu pillanataim voltak!... Mikor a leány egyedül hagyott, megelevenedtek körőttem a bokrok. Három alak tartott felém. Mikor aztán hallották a kiáltásodat, lelapultak. Nézd, ott állnak ketten a nyirott sövény mögött!...

Két zöld kalapos apacs leskelődött ki. Arrébb huzódtunk s barátságtalan köveken kivül szitkok röpültek felénk.

— Ej, ej! Nézd, milyen dühösek, hogy nem sikerült a zsákmányolás.

A leányt természetesen nem láttuk többet,

November havában megnyilik a

Kolozsvári „Kristály“ Gőzmosó vegytisztitó és kelmefestő gyár.

Gyüjtőtelepe: Zöldfa-utca 34. sz. a. (ifj. Weisz Bernáth céggel szemben.)

ellenben a nyilt utcán sétáltunk még, mikor az öt apabs egész vakmerően kijött és szemünkbe néztek. Rongyosak voltak, éhesek-nek látszottak, ruhájuk után ítélve kovács és lakatos legények. Fenyegető állást foglaltak el. Megkérdeztem tőlük :

— Nem tudják, hogy kik dobáltak ?

Egyik sem válaszolt. Szó nélkül visszahuzódtak a parkba, ahonnan esti 8 órakor ismét láttam a leányt kijönni. Hogy azonban „dolgoztak" azon az estén, amikor megfigyeltem őket, azt nem tudom. Esetleg valamelyik jóképü rendőrtiszt végigesinálhatja a polgárembernek veszélyesebb játékot és engedheti a manővert egészen befejezni, hogy tetten kapja őket. Tessék megpróbálni ! . . . *(p. j.)*

A Katholikus Népszövetségi Otthon.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Igen tisztelt Szerkesztő Ur !

Csak rövid időre akarom szives türelmét igénybe venni ; de el nem mulaszthatom, hogy mint a Katholikus Népszövetség egyik igénytelen tagja, a közkatonák sorából fel ne szólaljak az Otthon, a mi Otthonunk érdekében.

Régi vágyunk ez már nekünk. Nagyváradon ma nincs társaskör, a melyben mi polgárok otthonunkat feltalálhatnók. Volt valamikor Polgári Kör, Tisztviselői Otthon meg még egy néhány efféle egyesület — lassankint mind kimultak. Meg is mondom miért ? Nem volt meg bennük az a hatalmas erő, a mely a tagokat összetartsa. Ma már szórakozni sem pusztán a szórakozás kedvéért megyünk. Ma a szórakozásnál is keresünk valami felsőbb célt s a hol ezt nem találjuk meg, ott a szórakozás sem teljes, az otthon sem otthonias.

Ezt a felsőbb célt megadja a tervezett uj Népszövetségi Otthon. Maga az, hogy az Otthont a Katholikus Népszövetség csinálja, a legjobb ajánlólevél előttünk.

Mióta a Katholikus Népszövetség Nagyváradon megalakult, szinte egészen másnak érezzük magunkat. Megtanulánk az összetartást. Tudunk egyesült erővel nagy célokért dolgozni. Látjuk, hogy ha mi kis emberek egy fenkölt cél szolgálatában kezet fogunk egymással, akkor mi hatalmasok tudunk lenni. Itt van a Népszövetségi Hitelszövetkezet, mely ma a legnagyobb ilyen intézet Nagyváradon, itt van a Népszövetség többi intézménye, itt van valamennyi akciónk, mind arról tanuskodik, hogyha mi keresztények összetartunk s becsületesen követjük az „egy valamennyiért és mindnyájan egyért" elvet, akkor legyőzhetlenek vagyunk ! Isten nevével erre az összetartásra nevel bennünket a Katholikus Népszövetség !

Ezt a keresztény szeretteten alapuló nemes összetartást ápolja az új Népszövetségi Otthon is.

Szükségünk van rá.

Lesz végre egy helyiség, a hová olcsó tagdijért tisztes szórakozásra feljárhatunk. (Ezt ugyan meg fogja érezni egy-két sör- és kávéház, de hát az az ő bajuk.)

Mindennap találkozhatunk egymással, jobban összeismerkedünk, fokozódik köztünk az összetartás, egymás megbecsülése, egymás szeretete. (Ez ugyan ellenségeinknek nem fog tetszeni, de hát ez megint az ő bajuk.)

Lesz helyiségünk, ismeretterjesztő előadásaink, szakelőadások önképzésünk számára.

Szerencsés gondolatnak tartom, hogy a Népszövetségi Otthon éppen a Katholikus Körrel lesz egy házban. A két társas kör egymást sokban támogatja, erősiti s ebből mindkettőnek közös célja : a katholikus öntudat megerősödése kerül ki győztesen.

Használjuk fel a vasárnapot minél több tag toborzására ! Ne felejtsük a népszövetségi jelszót : A szeretet egyesit, az egység erőt ad !

Szerkesztő urnak kész szolgája

egy népszövetségi tag.

HUMOR.

*

RENDBEN VAN.

Az utas kipottyant az express-vonatból. Szerencsére a szerencsétlenség egyik állomás közelében történt s utasunk gyalog mihamar beért az állomásra. Természetesen akkorra az express-vonat régen tovább robogott.

— Mit tegyek ? kérdi a kétségbeesett utas az állomásfőnöktől.

A főnök hivatalos szigorral megnézi az utas jegyét, aztán derüs arccal megnyugtatja.

— Nincs semmi baj. Uraságod jogositva van ezzel a jegygyel az utazást félbeszakitani.

*

KRITIKA.

Szinész : Nos, mi a véleménye a tegnapi szereplésemről ?

Kritikus : Ne kérdezzen. Kettőnk közül ön az erősebbik.

*

A MIBŐL NEM KELL UJ.

— Jenő megint megnősült. Az elhunyt felesége nővérét vette el.

— Nem akart uj anyóssal kezdeni.

*

A KITÜNŐ DOLGOZAT.

A gimnázium harmadik osztályában kinos feszültség uralkodik, mert a magyar tanár ur épp az irásbeli dolgozatokat adja vissza, amelyeket szabadon választott témákról irtak a tanulók, s amelyekre a tanár ur most legalább néhány szavas megjegyzéseket tesz. Csak egy fiu volt nyugodt, mert ő tudta, hogy a dolgozata jó, mert az egészet a lexikonból irta ki.

Egyszerre azonban rákerül a sor az ő dolgozatára is és a tanár ur azt mondja :

— Kérem, a maga dolgozatából csak a legutolsó mondatot akarom felolvasni : Hogy mit jelent a nyirfa a festékipar szempontjából, lásd «Festékek» alatt.

SZINHÁZI ÉLET.

— Csevegések. —

*

Sokat emlegetik mostanában a kedves kis *Kerényi* Irén vakmerő kalandját. Riportszenzációként kellett volna föltálalni, de sikerült elhallgattatni az esetet s most mint a hét delikát csemegéjét mondjuk el.

Kerényi Irén rendkivül szereti az izgalmas, életveszélyes kalandokat. Már régen kéri egyik ujságirót, hogy vigye őt magával, ha valami éjféli nyomozás lesz, vagy razzia.

Mivel azonban ez lehetetlenség volt, összebeszéltek, hogy az ujságiró elfogatja Kerényit, aki orosz diáknak fog öltözni és megbujik valamelyik külvárosi korcsmában.

A müvésznőnek leirhatatlan örömet szerzett az izgalmas kaland s ugyancsak lázitotta a rémes arcu forradalmárokat a „Vörös Hold"-ban, mikor pénteken éjjel betoppantunk a rendőrök csapatával.

— Orosz forradalmár, sugtam a káplár fülibe. A rendőrök megragadták a puha csontu „fiut" és mint foglalkozás nélküli, lázitó forradalmárt bekisérték a fogdába.

A szinésznőnek alkalma volt végigszenvedni az összes bravuros rendőrfogásokat, csikorgott is a foga, de türte. Türte azt is, hogy lezárják, amig aztán mi érte nem mentünk és kiszabaditottuk a fogdából.

— Nos kedves müvésznő, gazdagabb lett-e valamivel ? . . .

— Ó hogyne ! Tapasztalatokkal és e kék foltokkal.

Többet aligha lesz kedve razzián részt venni, mint orosz diák.

A szinpadon forró láz uralkodott, mikor szombaton délelőtt fölnéztünk a próbára.

Sik Rezső fogja ma este kreálni, a Nevető férj cimszerepét, amelyet a fővárosban *Szirmai* Imre játszik a Népoperában Aranyos, kedves és zseniális lesz benne.

Tompa Béla egy rimkovács füzfapoétát játszik, de ugy, hogy nevető görcsöt lehet kapni a kedves fiu vicceitől. *Görög* Olgának alkalma lesz brillirozni, mert valósággal operai szépségek fordulnak elő a zenében.

Talán legnagyobb ambicióval *Kerner* Jenő karnagy készíti elő a premiert, mert ez a darab feltétlenül sláger darab. *Erdélyi* Miklós annyira bizik benne, hogy nem is reklamirozta eléggé.

— Megy ez magától, mondja aggódó vezérkarának.

A nevető férj próbája után a Tolvajt próbálják. *Bihari* Ákos behizelgő baritonja zeng a szinpadon s ezalatt Varsa felelevenit egy kedves jelenetet a szinfalak mögött.

— Az Ember tragédiáján majdnem mindig elkacagtuk magunkat Biharival egy jelenetnél. Dantont szavalta s én a marquist játszottam.

Leitmann Dezső bank és keresk. irodája **Nagypiactér, Gitye házban** megnyillott.

Mindennemü **bank és kereskedelmi ügyek** keresztülvitele a **legrövidebb idő alatt.**

Pénz közvetités olcsó kamat mellett.

Külön osztály: **élet-, baleset-, tűz- és minden más egyébb biztositások.**

— Tudni kell, hogy őt Silbermannak hivták, engem pedig — na ne nevessetek — Waldmannak.

— Jön a nagy jelenet. Danton (Silbermann) a népvezér gőgjével dörgi felém:

— Ki vagy te, aki nem hullassz porba előttem!

Marquis, mondom én és Danton elmosolyodik, mert eszébe jut a Waldmann név.

A különben szimpatikus Varsa ilyen öniróniával akarja elejét venni annak, hogy őt is héklizzék.

Fegyelmi vizsgálat Pekanovits ellen

Felületességről vagy tévedésről van szó.

A szt.-andrási védtöltés ügye.

Tegnap délelőtt a Sebes-Körözs vizszabályozó és ármentesitő társulat közgyülése már befejezés felé közeledett, mikor egyszerre váratlan szenzációt hozott *Pekanovits* Imre nyugalmazott társulati igazgató-főmérnök egy beadványa révén. Pekanovits ugyanis arra kérte a társulatot, hogy a Szentandrás községe alatt lévő védtöltések agyaggödrök területét, mely 3 hold és 368 négyszögöl területet tesznek ki és az ő tulajdonát képezik, sajátitsa ki a társulat 14000 koronáért.

A beadvány feltünő volt a választmánynak, egy bizottságot küldött ki, mely állott *Frankó* Endre, dr *Mártonffy* Bogdán és *Ötvös* Gyula bizottsági tagokból. A bizottság ki is szállott a helyszinre és vizsgálatot tartott. Megállapitották, hogy *a kérdéses terület* állitólag nem a Pekanovitsé, hanem a társulaté.

A társulat ugyanis már negyven éve birtokolja a földet s igy az ő tulajdonát is képezi, 1887-ben mikor Pekánovits még társulati főmérnök volt, állitólag Pekánovits ugy nyilatkozott, hogy a terület a társulaté.

Néhány év mulva Pekánovits megvásárolta a gróf Lónyai-féle szomszédos birtokot és akkor a megvett birtokkal együtt a kérdéses három holdnyi területet is a nevére telekkönyvveztette. A telekkönyvvezetés pedig ugy történt meg, hogy *Katona* Bálint társulati nyilvántartó bizonyitványt adott ki, melyben igazolva volt, hogy a terület nem a társulat tulajdona.

A kiküldött bizottság jelentése alapján a választmány szabálytalanságot látott fennforogni és ezért javasolja a közgyülésnek, hogy a kisajátitási kérelmet utasitsák el. Ugyben inditványozta a választmány azt is, hogy Pekanovits Imre nyugalmazott főmérnök ellen inditsák meg a fegyelmi vizsgálatot.

Továbbá kötelezzék a főmérnököt, hogy a kérdéses területet azonnal bocsássa a társulat rendelkezésére és az elmaradt haszonért megfelelő kárpótlást fizessen. A fennforogni látszó visszaélés elkövetése alkalmával a társulatnál mérnökként müködő *Tabéry* Ármin és *Katona* Bálint nyilvántartó ellen pedig a fegyelmit megelőző vizsgálatot rendeljék el, mert az ő mulasztásuk folytán irattatott át a birtok Pekanovits nevére.

A választmány javaslatára senki sem volt elkészülve. Érthető általános meglepetéssel találkozott a nem várt javaslat.

Pekanovits Imre nyomban szólásra emelkedett. Igazolni fogja eljárását és kéri a közgyülést, hogy a fegyelmi vizsgálatot ne inditsák meg ellene. Ő még most is azon a nézeten van, hogy eljárása egyáltalán nem volt szabálytalan.

Ha azonban tényleg ugy áll a dolog, ahogyan a kiküldött bizottság jelentette, ő hajlandó a területet visszaadni, az elmaradt hasznot is visszafizetni fegyelmi vizsgálat nélkül. Hangoztatja, hogy 1887-ben lehet hogy tévedett. Kéri végül, hogy küldjenek ki bizottságot, mely rendezze a tulajdonjog kérdését.

Ötvös Gyula kijelenti, hogy a kérdéses terület mindenkié lehet csak Pekanovitsé nem.

Hlatky Endre szavazás alá bocsátotta az ügyet, mely alkalommal 487 szavazattal 198 ellenében Pekanovits Imre ellen elrendelték a fegyelmi vizsgálatot, Tabéry és Katona ellen pedig a fegyelmit megelőző vizsgálatot.

Nagyon valószinü, hogy csak tévedés forogh at fenn s a vizsgálat igazolni fogja Pekanovits Imre eljárását, vagy legalább is jóhiszemüségét.

Uj törvényjavaslatok. A Neue Freie Presse ma reggeli száma, mint Bécsből telefonálják nekünk, a következőket jelenti: A pénteki minisztertanácson néhány uj törvényjavaslattal foglalkozott a magyar kormány. Ezek között van az igazságügyminiszter javaslata a hatósági személyek büntetőjogi védelméről. A törvényjavaslat ugy lesz fogalmazva, hogy a büntetőjogi védelem, melyben a hatósági személyek részesülnek, az ujonnan felállitott parlamenti őrségre is kiterjesztessék. Összefüggésben van ez azzal a pörrel, melyben a budapesti esküdtszék felmentette azt a vádlottat, aki a parlamenti őrséget megsértette.

A cipődivat ujdonságai
ARANYI
cipőáruházába
megérkeztek.
Telefon 512 sz Telefon 512. sz.

HIREK

* **Nagyváradiak a Kath. Nagygyülésen.** Mint minden évben, ugy az idén is szép számmal vesznek részt Nagyváradról és Biharmegyéből a Katholikus Nagygyülésen. Tudomásunk szerint ott lesznek gróf *Széchényi* Miklós megyéspüspök, dr *Fetser* Antal felsz. püspök, dr *Karácsonyi* János, dr *Kollányi* Ferenc, dr *Vucskics* Gyula kanonokok, Imrik S. Zoltán, Szebeny Gyula, dr Mazurek Gyula, dr Imrik Gusztáv, Sürger Bertalan, Justh Károly és családja, dr Kiss Döme és családja, Balogh Kálmán és családja, Heilinger József, Kaczvinszky Andor, dr Krűger Aladár, dr Várszeghy Lajos, Gálfy Sándor, Vidosits Gyula, Papp Jenő, Székely Lajos, Karácsonyi Terka, Vinkler Pepi, Kaczvinszky Mariska, özv. Óváry Sándorné, Óváry Lina, dr Lestyán Endre, a Kath. Legényegylet és a keresztényszociálisták képviseletében 4 legényegyleti tag és pedig Barza Antal, Kalló János, Korbita József, Kádár János, valamint egy kereszténységi munkás. Dr Krűger Aladár hétfőn a Sajtóhölgybizottság által rendezendő sajtógyülésen beszédet fog tartani „Aratás a sivatagban" cimmel. A Katholikus Nagygyülés fenséges ünnepe alkalmából tegnap este Nagyváradon, az egész ország templomaiban egy félóráig zugtak a harangok.

A sajtó az ország közönségéhez. A beterjesztett sajtójavaslat ellen egyre nagyobb és nagyobb tábor kél harcra. Tegnap négy hatalmas testület fejezte ki tiltakozását a javaslattal szemben és kérték a közönséget, hogy csatlakozzék hozzájuk. A négy testület a következő: a Budapesti Ujságirók Egyesülete, az Otthon Irók és Hirlapirók Körének Sajtóbizottsága, a Katholikus Irók és Hirlapirók Orsz. Pázmány-Egyesülete, a Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége.

* **A Pável-fürdő dolga.** Több mint egy év óta huzódik *Pável* Mihály hagyatékának a Pável-sósfürdőnek az eladási ügye. Annakidején megirta a Tiszántul, hogy a fürdő eladása iránt *Pável* Mihály müegyetemi látogató felebbezést jelentett be a közigazgatási bizottsághoz. A felebbezéssel legutóbb foglalkozott a másodfoku hatóság és Pável Mihályt elutasitotta felebbezésével. Értesülésünk szerint Pável Mihály nem nyugszik bele a másodfoku határozatba és az intézkedés kézbesitése után nyomban felebbezést jelent be a miniszterhez. A bonyolult ügyben igy a legfelsőbb hatóság fogja kimondani az utolsó szót.

* **Bátor diák.** Tegnap este 7 órakor kétségbeesett segélykiáltás hallott a Barosstérre a Körözsnek az Ezredéri-emléktér felé eső része felől. Az arra tódultak hamarosan észrevették, hogy a vizben ugyancsak evickél valaki s a part felé igyekszik. *Mészáros* Sándor felsőkereskedelmista csakhamar a vizbe vetette magát s kimentette a fuldokló

Nagyváradi Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság
Nagyvárad, Ossi-tér. Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágányu vasutak gyára; vasszerkezetek, közlőművek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda. Telefon 340. sz.

Fonuczár Borcsa cselédleányt, aki öngyilkossági szándékból ugrott a vizbe. A bátor diákot a közönség megéljenezte.

* **A debreceni deputánsok.** Debrecen szabad királyi városnak mintegy ötven tagu küldötsége érkezett tegnap reggel Budapestre, hogy Tisza István gróf miniszterelnöknek átnyujtsa Debrecen város diszpolgárává történt megválasztásáról szóló művészi kiállitásu diszoklevelet. Itt értesült nagy meglepetéssel a küldöttség, hogy a miniszterelnök az éjjel kapott családi gyászhir következtében kénytelen volt 'Münkenbe utazni. A küldöttség tagjai Sándor János belügyminiszter előtt tisztelegtek, akit szintén érint a gyász és kifejezték előtte a debreceniek részvétét. Azonkivül Tisza István grófnak Münkenbe a következö táviratot küldötték: Tisza István gróf miniszterelnök őnagyméltóságának, Münken. A mai napon nagyméltóságod üdvözlésére Budapestre sereglett debreceni küldöttség tagjai mély megdöbbenéssel értesülvén nagyméltóságod családi gyászáról, meleg és őszinte részvétüket fejezik ki. Domahidy Elemér főispán, Kovács József polgármester, mint a küldöttségnek a törvényhatósági bizottság által megbizott vezetői. A debreceniek valószinüleg e hó 15-én ismét Budapestre jönnek, hogy a miniszterelnöknek a diszoklevelet átnyujtsák.

* **Terjed a tifusz.** Sarkadon és Szalárdon már szünik a tifusz járvány. Szalárdon mindössze 10 beteg van, akiknek azonban igen komoly az állapotuk. Ezek között van olyan is, akinek felépüléséhez nincs semmi remény. Csak a napokban történt, hogy *Lankó* József 21 éves tót munkás, aki szintén tifuszban feküdt és most annyira megjavult, hogy társaival együtt haza akart utazni. Ép a ruhanemüit csomagolta már a szerencsétlen ember, mikor hirtelen rosszul lett és egy fél órai szenvedés után meghalt. A még sulyos betegen fekvő emberek ápolását két Szent Vince intézeti apáca teljesiti. Sarkadon a tifusz szünőfélben van és most Nagyszalontán lépett fel még pedig igen veszedelmes arányokban. Öt nap alatt 15 megbetegedés történt Nagyszalontán sőt már halálozás is fordult elő. A hatóság a legmesszebbmenő intézkedéseket foganatositotta a baj továbbterjedésének megakadályozása iránt.

* **A hadkötelesek összeirása.** A véderőről szóló 1912. évi XXX. t.-c. 16. §-a értelmében felhivom mindazon hadköteleseket, kik az 1893., 1892. és 1891. évben Nagyváradon születtek, avagy itt illetőséggel birnak és Nagyváradon, avagy idegen helyen tartózkodnak, ugyszintén a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségü állitásköteleseket is, hogy a jövő 1914-ik évben tartandó sorozásokhoz való összeirás céljából a folyó év november havában személyesen vagy hozzátartozóik által Nagyvárad város katonai ügyosztálya előtt a hivatkozott idézett §-ában foglalt szigoru büntetés terhe alatt, mulhattatlanul jelentkezzenek. Egyszersmind figyelmeztetem állitásköteleseket: 1. Hogy a véd-törvény 21., 28—32., és 33. §-aiban a papok, papjelöltek, öröklött gazdaságok birtokosai, a családfentartókra és az egy és két évi önkéntességre vonatkozó kedvezmények valamelyike iránt netaláni igények érvényesitésére vonatkozó felszerelt kérvényeiket 1914. év febrnár végéig, legkésőbb azonban a főrozás napjáig Nagyvárad város katonai ügyosztályához, illetőleg idegenek az illetékes járási tisztviselőhöz nyujtsák be. 2. Hogy az illetőségi sorozójáráson kivül leendő állitatás megengedése iránt a védt. ut. 31. §-a értelmében felszerelendő kérvényeik november havában a jelentkezés alkalmával nyujtandók be, a mikor is az 1. pontban jelzett kedvezmények valamelyike iránti esetleges igények is érvényesithetők és igazolhatók. Igazolatlanul később benyujtott kérvények elutasittatnak. Végül megjegyzem, hogy a jelentkezési kötelezettségnek, valamint általában a védtörvényből eredő kötelességeknek elmulasztása jelen felhivásnak, vagy a védtörvényben foglalt kötelezettségeknek nem tudása által ki nem menthető és az ilyen kifogások a büntetés kiszabásánál figyelembe vétetni nem fognak. Nagyvárad, 1913. okt. hó 26. napján. *Eleméry* Ferenc, katonaügyi tanácsnok.

* **Uj doctor.** Mint értesülünk, *Gold* Lajost ma a kolozsvári egyetemen a jogtudományok doctorává avatták.

* **A pénzintézetek mai közgyülése** iránt nálunk érdeklődés nyilvánul. Délelőtt fél 11 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara disztermében megtekintve a közgyülés legérdekesebb része kétségen kivül Hiemesch Frigyes bankfőnök előadása lesz, amelyben bizonyára sok érdekes dolgot fog elmondani a mai pénzviszonyokról. A közgyülésnek más érdekes tárgyai is vannak. Ugy a fővárosból, mint a vidékről sokan jelentették be részvételüket. Közgyülés után a Pannoniában étlap szerinti étkezésel társasebéd lesz. A közgyülésen dr Hoványi Géza országgyülési képviselő fog elnökölni.

* **Népszövetségi cimtár.** Nagy jelentősége van annak, ha a Katholikus Népszövetség tagjai alkalom adtán tudják, kihez forduljanak megrendeléseikkel. A Népszövetség egyik célja: a keresztények összetartásának fokozása. Ez az összetartás pedig azt hozza magával, hogy megrendelésekkel, munkával a tagok első sorban egymást támogassák. Szükséges tehát, hogy a népszövetségi iparosok és kereskedők közöljék cimeiket tagtársaikkal. Ezt kivánja lehetővé tenni a Katholikus Népszövetség nagyváradi szervezete, mikor az idén ismét kiadja a tavaly már szép sikert elért „Tájékoztatót.“ Ezt a Tájékoztatót ingyen kapja meg minden népszövetségi tag s igy az 1700 példányban fog megjelenni. A Tájékoztatónak lesz cimtári része is, amelyben foglalkozási ágak szerint csoportositva kilesznek tüntetve mindazok a népszövetségi tagok, akik nevük, lakásuk és esetleg telefon számuk közzétételéért 30 fillért fizetnek. A tavalyi Tájékoztató utján sok népszövetségi iparos és kereskedő érezte tagtársai fokozott támogatását; kivánatos, hogy az idén minden népszövetségi iparos és kereskedő felvétesse magát a Tájékoztató cimtárába s igy magát és foglalkozását a Népszövetség egészével megismertesse. A cimtárba való felvételre ajánlatos minél előbb jelentkezni *Székely* Lajos népszövetségi jegyzőnél a Népszövetségi Hitelszövetkezet helyiségében hétfőn és csütörtökön délután 2—5 óra közt. A Tájékoztatóban olcsó dijszabás mellett hirdetések is fölvétetnek.

* **Törvényjavaslatok a jogügyi bizottság előtt.** A csütörtöki városi közgyülésen megint viharos politikai vita lesz. A sajtóreformról szóló törvényjavaslat és az az esküdtszék reformjáról szóló törvénymódositás kerülnek szőnyegre. Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága tegnap szokatlanul népes ülésben tárgyalta az esküdtszéki javaslatra vonatkozó inditványt és apróbb ügyeket. Dr Thury László elnöklete alatt dr Adorján Emil, dr Olasz Béla, dr Bárdos Imre, dr Váradi Ödön, Harmathy Károly, dr Rezső Mór, dr Sebő Mihály, dr Dőri István voltak jelen. Első sorban az esküdtszék reformja ellen dr *Kotzó* Jenő által beadott inditványt tárgyalták. Többek hozzászólása után dr *Adorján* Emil inditványozta, hogy tekintettel arra, hogy a javaslatot a képviselőház már el is fogadta, ne csak a kormányhoz, hanem a főrendiházhoz iz irjanak fel, hogy amikor a törvényjavaslatot ott tárgyalják, legalább nyoma legyen a tiltakozásnak. Ezt el is fogadta a többség. A bizottság feleslegesnek tartja az egész reformot, mert ha a kuria megváltoztathatja az esküdtszék határozatát, akkor töröljék el az egész esküdtszéki intézményt. — A Máv. alkalmazottainak koszoru és önsegélyző egylete a házvétel után rája kiszabott 300 korona átirási dij ellen felebbezett. A jogügyi bizottság a felebbezés elutasitása mellett foglalt állást, mert az egyletet nem lehet közjótékonysági egyesületnek tekinteni. — Ezután egy szabályrendelet-tervezetet terjesztett elő az elnök az ebtartás megszoritására nézve, még pedig erősen felemelt ebadóval. A bizottság derültséggel fogadta az elnök előterjesztését s az volt az általános vélemény, hogy van ugyis szabályrendelet erre nézve, amely jó, továbbá sürgősebb dolgok is vannak, miért is most levették a javaslatot a napirendről.

* **A mezőtelegdi járásért.** A vármegye törvényhatósága tudvalevőleg elhatározta, hogy Mezőtelegden járási székhelyet létesit s igy egy uj járást szervez. Az ügy aktái már a belügyminiszteriumban vannak. Mint értesülünk a mezőtelegdiek türelmetlenül várják az akta elintézését és hogy kedvezően döntsön a miniszter legközelebb küldöttség megy fel Budapestre és külön is felkérik az ügy jóakaratu elintézésére.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből** álló lakás november hó 1-től kiadó, megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a házmester nyujt bővebb felvilágositásokat. Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság.

* **A Fekete Sas** kávéházban vasárnap este a nagyváradi honvédzenekar teljes zenekarával hangversenyez Frychaj karmester vezetése mellett. A müsor, melynek kiemelkedő pontja a „Rezervista álma“ cimü nagy katonai egyveleg, mely a közönség legteljesebb elismerését vivta ki, a következő: 1. „Nibelungok“ induló Wágner. 2. „Selyem és bársony“ keringő Sontag—Ziehrer C. 3. Nyitány „Stradella“ cimü operából Flotow F. 4. „Komolyság és tréfa“ egyveleg Kom-

Kováts Kálmán
mű-asztalos
Nagyvárad, Vámház-utca 33. (Gázgyárral szemben.)
Készit: egyszerü és mű-butorokat, teljes lakásberendezést, valamint mindennemü asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

zák K. 5. a) „Siófoki emlék“ kisfuvola solo Burose. b) „Tréfés tipegő“ Ziehrer 6. „A tartalékos álma“ nagy katonai egyveleg Ziehrer C. M. — 15 perc szünet. — 7. a) „A néger álma“ jellemdarab Mydleton. b) „Indián Song“ jellemdarab Friml. 8. Egyveleg „Rigoletto“ cimü op. Verdi G. 9. „Téli viharok“ keringő Fucsik Gy.

* **Táncmulatság.** Ma vasárnap a Kath. Legényegyletben Hamza Jenő és zenekara közremüködése mellett reggelig tartó táncmulatság lesz, hol minden ujabb táncok be lesznek mutatva. A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradok mély alázattal *Herlitska Nándor* tánctanár.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Meghóditotta a hölgyeket** MLLE JULIETTE elsőrendü mellfüző különlegességeivel Szinház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x **Csodaszép** mézédes *csemegeszőllő!* Legoemesebb hazai és tiroli *fajalmák!* Óriási tiroli *maróni*. Valódi debreczeni *pároskolbász*. Kitünő fehér és piros *hegyi-borok! MERTZ NÁNDOR* csemege-üzletében, Körös-utca, Telefon 448. sz.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilokban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Kórház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol ugy a helyi, mint az átutazó automobilok a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktüzhelyek. Lev.-lap hivásra azonnal megjelenek.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemü hölgyközönseg szives figyelmét a **most megnyilt Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Ősszi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Matyok Péter tambura zenekara a Korona-kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban hangversenyez közkivánatra *Matyok* Péter (Paganini) tambura zenekara teljesen ujonnan szerződött tagokkal, a közkedvelt társulat magán- és duett számokkal müködik közre. A gazdagon összeállitott müsorból kiemelendő a közkedvelt *Gyöngyi* duett A társulat tagjai: Kővári Rózsika, Kővári Boriska, Simon Juliska, Kósa Böske és Juhász Ilonka énekesnők. Naponta változatos müsor. Kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szives pártfogást kér Matyok Péter karmester.

x **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Kolozsváry házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modelekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkivül jutányosan árusit.

Uri fehérnemü, «FOWNES» keztyü, «Hubig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár

Róth M. Utódánál.

* **A Máv. és a Félix-fürdő.** Nagyvárad közönségének ama része, amely évek óta hiányát érezte annak, hogy október elseje után nincs megfelelő vonatközlekedés, amely lehetővé tenné a városi közönségnek, amely nincs abban a helyzetben, hogy a fürdőben lakjék, dacára annak, hogy ott a legolcsóbb penzió-rendszer van október 1-től bevezetve,) a Félix-fürdő valóban csodálatos gyógyhatásu forrásait használhassa, most örömmel fogják fogadni a MAV ama valóban üdvös intézkedéseit, hogy a Félix-fürdőből minden este egy külön vonatot indit Nagyváradra. Ezen naponta közlekedő különvonat beállitása következtében a Félix-fürdőbe Nagyváradról 4 órakor, vagy Várad-Velencéről 4 óra után *a* rendes belényesi vonaton lehet kiutazni. A nyár folyamán a belényesi vonatra vonatkozó felszállási tilalom, magától értetődik, megszünt. A fürdő használatára elegendő idő áll rendelkezésre, mert a visszautazás, minthogy a rendes belényesi vonat már este 6 óra 37 perckor indul ezen uj különvonaton történhetik, mely este 8 óra 02 perckor indul. Ugy a MAV, mint a belényes—vaskóhi vonat igazgatóságát ezen üdvös, a város gyógyulást kereső közönségére rendkivül fontossággal biró intézkedéséért, a legteljesebb elismerés illeti. A fürdő kezelősége természetesen a legnagyobb előzékenységgel gondoskodik róla, hogy a fürdők mostantól fogva egész télen át is használhatók legyenek, a vendéglő üzemet fentartja, a fürdőpihenők, folyosók pedig állandóan fütve vannak, ugy hogy a meghülés veszedelme teljesen kizártnak mondható. Hisszük is, hogy ezen kitünő alkalmat a közönség tömegesen fel fogja használni és ugy a fürdőket, mint a vendéglőt is állandóan igénybe fogja venni.

* **Községek figyelmébe.** Tekintetes Községi Előljáróság! Tisztelettel értesitem, hogy a kolera elleni óvintézkedéshez szükséges, valamint egyébb járványok idején is a betegek elkülönitésére nélkülözhetetlen egyszerü járványkórházi ágyfelszereléseket stb. szakszerü kivitelben állandóan raktáron tartom, községeknek a legméltányosabban megszabott egységárban és 3 havi kamatmentes várakozásra szállitom. — Telefon 905. Kiváló tisztelettel: Weisz Kálmán Kossuth-utca 3. a Sas-szálloda mellett.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi müszer, kötszer és testegyenesitő gépek készitője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett mühelyében készit mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltünik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Nagyvárad, Bazár épület, szinház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

x **Érdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendü munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szerekben csak *Klein Vilmos és Társa* cégnél találhatunk u. m. iró és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszijak 30 fillértől, továbbá fiu és leány intézetbeli fehérnemük, iskolai lüszter és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiu sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemü kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2·50 fillérért. 3000 elsőrendü férfi ing 2 koronától, gallérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczy-ut 18.

x **Jönnek a katonák,** vonatok, automobilok, babák, mikulások, ridickülök, nyakkendők, bárányok és ezerféle egyébb játékok karácsonyra a Párizsi Bazárba Sas alatt.

x **Értesités.** Tisztelettel értesitjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvany és Szentmiklóssy szücsök beltagja, Hatvany hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szives pártfogást kérünk Hatvany és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

x **Ingyen javitjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyákig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Szechenyi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő **„Bartos harisnyája tartós.“ Helyi és vidéki telefonszám 1359.**

x **Kolonba járó cipők** 3 koronától kezdve női párti fél cipők minden szinben 5 koronáért, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35—39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosik, téli cipők, fehérnemüek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Tekintettel a rossz pénzviszonyokra** leszállitottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyü 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamonnál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Farkas-féle parkett-pasta** tükör fényessé varázsolja parkettjeit! Kilója 2·40 kor. fél kilós próbadoboz 1·20 kor. Kapható: Farkas István Apolló Drogeriájában Nagyvárad. Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. B. Frőhlich hentes üzlet mellett.

x **Felhivjuk** m. t. olvasóink figyelmét Büchler Márton butorkereskedő lapunk mai számában levő hirdetésére.

„The Roosewelt Schoe“

amerikai cipők

12·50 és 16·50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda épületében kaphatók

x **Üzletembe** gyors talpalót rendeztem be, szakszerüen és kézimunkával készitettem. Egy pár férfi talpalás 2 kor. 80 fill., egy pár női 2 kor. 40 fill. Stagl Kálmán cipész, Szent János-utca 2. szám

x **Cukorka és csokoládé különlegességek** a legjobbak csakis Aszódi üzleteiben, mert 3 üzlet részére sok a fogyasztás és igy a cukorkái nem állottak, hanem mindig frissek és élvezhetőek. A közönség kényelmére Rákóczi-uton Kiss tőzsdéje mellett a Csokoládé Király Aszódi fióküzlete vasárnap is egész nap a vásárló közönségnek rendelkezésére áll. Fő-üzlet Kossuth-utca. II-ik fiók Kert-utca.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasitott 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról legalább egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállitásra a Polgári Takarékpénztár r. t. áruosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11—95.

Valódi PERZSA szőnyegek

és legfinomabb kivitelü **CSILLÁROK** óriási választékban a Budapesti főüzletünkből megérkeztek. Meglepő OLCSÓ ÁRAK mig a készlet tart. Megtekinthető vételkényszer nélkül

vétel **STERNBERG** és eladás

régiség, ékszer és műkereskedés

Szt. László-tér, Kishidfő.

Fogak és fogsorok ugy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkálat fog és gyökér huzás és tartós fogtömeséseket készit

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szichta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Legszebb és legolcsóbb

zománctáblák

Diósy Sománál

Telefon 839. Telefon 839.

A legszebb

Karácsonyi kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Elsőrendü modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

szinházi és hölgyfodrász

szemben a szinházzal.

Telefon 1076. Telefon 1076.

Az Alkotmányt

megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyszintén az

„Élet“, „Nagyasszonyunk“ „Zászlónk“ és „Kis Pajtás“-t

a

Hegedüs Hirlapirodában

Rákóczi-ut 5. — Telefon 1301.

Irsai Dezső

(a Flegman-cég volt főszabásza)

női divat-terme

Szalárdi-utca 9. Rosenzweig palota.

Legfinomabb izlésü kelmék és hozzávalók. Elsőrendü kivitel.

Szolid árak! Szolid árak!

SZINHÁZ

Heti müsor.

Vasárnap délután: Támlásszék 10. Este: Nevető férj. (Bemutató előadás.)
Hétfő: A nevető férj.
Kedd: A nevető férj.
Szerda: A nevető férj.
Csütörtök: János vitéz.
Péntek: István király. (Diszelőadás. Bihari Ákos és Gorrup György báró felléptével.)
Szombat: Gyimesi vadvirág.
Vasárnap délután: Buksi; este: Buda gyöngye. (Bemutató előadás.)

A TOLVAJ.

(Bihari Ákos vendégjátéka.)

Bihari Ákost, mint elsőrangu klasszikus színészt már ismeri Nagyvárad közönsége. Izig-vérig a nemes, őszinte páthosz müvésze. Mester a szinpadon, amilyen kevés van az országban.

Eddig azonban csak a jelmezes szerepekben látta Nagyváradi Bihari Ákost. Mikor a Tolvajt tüzte ki a direktor második vendégjátékára, sokan azt hitték, hogy Bihari nem fogja a természetes, frakkos urat visszaadni. Ugy gondolkoztak, hogy aki kitünő mint klasszikus színész, az nem lehet ugyanolyan kitünő modern, szalon szerepekben.

Minden igy gondolkozó kellemesen csalódott tegnap este. Bihari olyat nyujtott Richard szerepében, amilyet csak müvész nyujthat. Uri ember, finom szerelmes és durva szerelmes uriember volt. A második felvonás nagy jelenetét fenségesen megjátszotta. Természetes tudott maradni. Ebben lehet összefoglalni a helyes kritikát.

Etsy Emilia méltó partnere volt Biharinak. Ki fogja ugy szinpadra vinni az asszonyt, mint Étsy, ha ő elmegy? Vidéken bajosan fog az igazgató hasonlót találni.

Gróf László Fernand szerepében Gózon Gyulát is felülmulta, ami pedig egy egészen fiatal színésznél nagy tehetségről tesz tanuságot és *Sik* Rezső, valamint *Hunyadyné* finom játékukkal segitettek a nagy siker elérésében.

(h. l.)

Támlásszék 10. Ma délután a közönség csak ritka esetekben megnyilatkozó érdeklődése mellett, a Támlásszék 10 cimü pompás bohózat kerül szinre, amelynek trükkjeiben most először lesz módjában gyönyörködhetni a délutáni publikumnak. A kitünő bohózat a bemutató szereposztásban kerül szinre.

A nevető férj. Ma, vasárnap este lesz az a szinházi körökben nem csekély szenzációt keltett bemutató, amelyre — mondhatni — lázas buzgalommal készült a szintársulat operette ensembléje. A próbákból már módunkban volt megállapithatni, hogy a Nevető férjben a derüs, kedves librettóval a legszebb zeneszámok ölelkeznek s hogy a szereplők mindegyikének igyekezete a premiere számára sikert biztosit. Most a bemutató előadás küszöbén már csak annak megállapitására szoritkozunk, hogy Erdélyi Miklos szinigazgató áldozatkészséggel és nagy gonddal garantálta a Nevető férj kiállitásának és kosztümjeinek szépségét és stilusát. Tehát minden előkészület meg van arra, hogy a Nevető férj nálunk a legkedvezőbb auspiciumok között kezdje meg, hosszabb időre tervezett pályafutását.

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy az

őszi és téli legujabb kalapformák megérkeztek.

Továbbá **a legszebb és legujabb divatu tollak.** — Ugyszintén **átformázásokat jutányos árban** elvállalok.

Tisztelettel

M. WEISZMANN JULISKA

Nagyvárad, Bajza-utca 7. sz.

MULATSÁG

A keresztényszocialisták mulatsága. A nagyváradi keresztényszocialisták ifju, de erős szervezete pompásnak igérkező mulatságot rendez e hó 15-én a Kath. Legényegylet termeiben. Lelkesen dolgoznak a mulatság sikerén és minden jel arra mutat, hogy a keresztényszocialisták első mulatsága nagyon jó beköszöntő lesz a jövőre nézve.

IRODALOM

A „**Vasárnapi Ujság**“ november 9-iki száma sok érdekes képei közt nagy érdeklődést fog kelteni a képviselőház november 4-iki ülését bemutató kép, nemkülönben a római fórum ujabb ásatásait bemutató eredeti képek, melyekhez *Arduino Colosanti*, hirneves olasz műtörténeti iró irt a lap számára cikket. *Bogdanovics* patriárka temetése. *Daucourt* aviatikus budapesti leszállása stb. adják a többi képek tárgyait. Szépirodalmi olvasmányok: *Lakatos* László regénye, *Majthényi* György novellája, *Lévay* József, *Szabolcska* Mihály, *Oláh* Gábor stb. versei, *Schőpflin* Aladár szinházi czikke, *Grazia Deledda* regénye. Egyéb közlemények: cikkek az elmebeteg bajor királyról, az ulsteri irországi forrongásról, *Bethlen* Oszkár parlamenti cikke s a rendes heti rovatok. Irodalom és müvészet, sakkjáték, stb. — A „*Vasárnapi Ujság*“ előfizetési ára negyedévre *öt korona*. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.)

—

Ő fensége. Hermann Baug, a nemrég meghalt világhirü skandináv iró egyik legpompásabb regénye, a modern regény egyik legmelegebb, legmélyebb hangulatu terméke jelent most meg magyar forditásban Radó Antal kitünő vállalata, a Magyar Könyvtár kiadásában. A pompás kis regényt Holló Márton forditotta nagy gonddal és megértéssel s a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki; ára 60 fill.

ZENE ÉS MŰVÉSZET

A Kaszinó hangversenye. November 29-én este 9 órakor lesz a Biharmegyei Nemzeti Kaszinó második estélye, melynek keretében magas szinvonalu hangversenyben fog a közönség gyönyörködhetni. *Nagy* Vilmos a ref. tanitónőképezde igazgatója humoros előadást fog tartani, *Bulyovszky* Erzsike, *Kepes* Nusika, *Wallner* Jolika és *Varró* Zsófika, négy előkelő és bájos urileány, a *Blayerné* Garzó Adél énekiskolájának kiváló növendékei kvarttet fognak énekelni, *Laszky* Adél müvészi zongorajátékkal fogja a közönséget gyönyörködtetni, Huzella Böske, Szmazsenka Edit és ifj. Hlatky Endre hegedü-triót adnak elő. Szenzációt igér *Fráterné* Károlyi Leona urnő és dr *Krűger* Jenő duettje, akik Buttykaynak itt még ismeretlen klasszikusan szép operettjéből, a Bolygó Görögből adnak elő két nagyhatásu részletet. A közönség körében a hangverseny iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik.

—

A filharmóniai társaság próbái. A filharmóniai társaság felkéri müködő tagjait, hogy a próbák idejének megbeszélése céljából ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a Rákóczi-uti Markovics-honvédlaktanya zenekari próbatermében megjelenni szíveskedjenek.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

Nagy bérlő a bíróság előtt.

Irtunk annak idején arról az érdekes és hatalmas polgári perről, amelyet *Szlávy* József érkenézi földbirtokos inditott *Grósz* Ármin ellen, — aki Szlávynak 2700 holdas érkenézi birtokát vette bérbe, — szerződés megszüntetése iránt. E perrel kapcsolatosan most büntető eljárás is van folyamatban *Grósz Ármin* ellen.

A kir. ügyészség vétkes bukás cimén emelt vádat ellene, Grósz ugyanis ez év január 25-én csődöt kért maga ellen. A csődeljárás során azonban kiderült, hogy a csődöt két hónappal azután jelentette be, mikor már tudta a fizetésképtelenségét, azonkivül vagyonának egy részét pénzzé akarta tenni, hogy a csődtömeget megkárositsa.

A nagyváradi kir. törvényszék tegnap kezdte tárgyalni az ügyet. A vádat *Vattay* kir. ügyész képviselte, a védelmet dr *Kotzó* Jenő ügyvéd látta el. A kir. ügyész a vizsgálat kiegészitését inditványozta, amit a bíróság el is rendelt és a tárgyalást elnapolta.

—

Elitélt párbajozók. *Fényes* Imre oláhhomorogi községi jegyző ez év márciusában Nagyszalonta egyik kávéházában összeszólalkozott *Mados* Mihály joghallgatóval. Az ügy lovagias utra terelődött és a két fél kardpárbajt vivott, melyben mindketten megsebesültek. A nagyváradi kir. törvényszék büntető birósága tegnap vonta felelősségre a párbajozókat és mindkettőjüket 1—1 heti államfogházra itélte. Az itélet jogerős.

TÁVIRATOK

Kossuth állapota.

Budapest, nov. 8.

(Saját tudósitónktól.) Este 7 órakor Kossuthnál gyomormosást alkalmaztak. A legutolsó jelentés szerint a nagybeteg állapota nem javult és aggodalomra ad okot.

—

Ügyvédből gyári munkás.

Szeged, nov. 8.

Innen Amerikába vándorolt ki dr Balogh Géza ügyvéd. Most mint Amerikából jelentik az ügyvéd egy dobozgyárba szerződött közönséges munkásnak.

—

KEGYELEM a kapitány gyilkosának.

Budapest, nov. 8.

A Fremdenblatt értesülése szerint a király megkegyelmezett Jankovlievics Rajkónak, Eisenkolb gárdakapitány és Bolza Mária grófnő gyilkosának. Az aktákat ennek következtében áttették a legfőbb katonai birósághoz és ez fogja meghatározni, hogy milyen büntetést mérjenek a gyilkos tisztiszolgának.

Az orosz kormány fél.

London, nov. 8.

Az orosz kormány attól fél, hogy a Beilis-pörben az itélet kihirdetése alkalmával zavargás fog kitörni a zsidók ellen. A pogrom elnyomására széleskörü intézkedéseket tettek. Kievben és környékén nagy csapatokat vontak össze, hogy az esetleges mozgalmat csirájában elfojthassák.

—

Kitüntetett püspöki udvari tagok.

Kassa, nov. 8.

Ferdinánd bolgár király kassai látogatása alkalmából a püspöki udvar tagjait különböző kitüntetésekben részesitette. E kitüntetésekkel a király háláját akarta kifejezni azért a meleg fogadtatásért, melyben a püspökség részéről részesült.

—

Merénylet Huerta ellen.

London, nov. 8.

A Francia Chronicle szerint Huerta elnök ellen merényletet követtek el. Több lövést tett rá a merénylő, de nem találta el. Az elnök kocsija aztán elgázolta a támadót.

—

Halálos szerencsétlenség a diósgyőri bányában.

Diósgyőr, nov. 8.

(Saját tud.) Az itteni szénbányában halálos szerencsétlenség történt. Szercsek András bányász a szén felvonó kocsi alatt állott, mikor a megrakott kocsi visszazuhant és Szercseket agyonütötte.

—

Gyilkos nagyváradi hentes.

Gyergyószentmiklós, nov. 8.

(Saját tud.) Tegnap este Páll Márton nagyváradi hentes háromszor rálőtt dr Bartha Géza ügyvédre, azután önmaga ellen forditotta a revolvert, mellyel agyonlőtte magát. Pállt az keseritette el annyira, hogy Barthát gyermekkora óta nevelte és mikor tanulmányait elvégeztette vele a fiatalember házasságot igért leányának. Erről az igéretről most Bartha hallani sem akart. A sulyosan sérült ügyvédet Segesvárra szállitották. Állapota életveszélyes.

—

Az első hó.

Körmöcbánya, nov. 8.

Ma reggelre beköszöntött a tél. A hegyek mindenfele vastag hóréteggel vannak boritva.

—

Elitélt kémek.

Budapest, nov. 8.

A törvényszék ma hirdette ki az itéletet az ismert kémkedési dologban. E szerint Bavurát 3 évi fogház és 1000 korona pénzbüntetésre, Vlósi Odönt pedig 4 évi fogházra és 1200 korona pénzbüntetésre itél-

ték. Az itélet ellen felebbezés jelentettek be.

—

Öngyilkos uri leány.

Nagybecskerek, nov. 8.

(Saját tud.) Karsch Lujza 18 éves uri leány ma sublimátoldatot ivott s rövid szenvedés után meghalt. Az öngyilkosság oka nagyfoku idegesség.

NYILTÉR

FOG-

technikai intézetemet ismételten a legkitünőbben szereltem fel. Fog- és gyökhuzást érzéktelenitéssel végzek.

özv. dr. Deákné H. Zs.

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sassal szemben

Regénycsarnok.

VACKOR JÓZSI.

— *Rajz.* —

Irta: *Kiss Endre.* 6

Igen nehéz beteg volt, a tulvilágról lehet, de e világról mit sem tudott, csak néhanéha szólt egyet-egyet s azt is férre.

Józsi ezen igen elkeseredett, szemei előbb megüvegesedtek, majd sürün potyogni kezdtek könyei, mint az eső és nem tudta megállni, hogy oda ne menjen, fölé ne hajoljon s elnyujtott siró hangon dadogta:

— „A-a-n-n-u-s! A-n-n-u-s, ke-kedves ga-galambocská"-m — és elfult a zokogásban.

Annus még egyszer felvette szempilláit, bemélyedt szemeit nehezen ráforditotta, aztán jobb kezét telemelte és gyengén intett, hogy menjen el, ne zavarja, hagyja elaludni.

Ő azokat megcsókolta, azután egyet imádkozott, hogy a jó Isten gyógyitsa meg Annust. Szemeit megtörölte és elindult.

Éppen az ajtó kilincsére tette rá a kezét, midőn egy szolgáló futott keresztül a mellékszobából, hol azelőtt is már nagy sürgést-forgást hallott.

— Hamar, hamar! Édes tejet! Az ur beteg!

Józsi is oda szaladt, de már az ágyba volt letéve a körülvett szolga személyzet által és kacagni látszott.

— Ejnye, ebatta szolgája, de rám ijesztett. Hiszen a nemzetes uram egészen jókedvében van! — és tovább haladt, meg sem kérdezte hogy hát hogy is van a nemzetes uram? Sietett, mert eljött a hivatalos idő. Aztán meg ugy is ráér megbeszélni az ügyet mig Annus jobban lesz?

*

Rá három nap mulva a harangok busan összezugtak. Temettek. Az egész falut megindította a részvét és mindenki egyet beszélt:

— Hallottad-e? Meghalt a falu legszebb leánya: Nemes Biró Anna, — temetik.

Köny és zápor össszeelegyedett az elposszadt hó vizével. Az ég is sirt. És sirhatott: tényleg a legszebb angyal költözött örök honába.

Józsi közvetlen a koporsó végénél ment. Nagyon zokogott:

— Ma kellett volna, hogy megeskődjünk és ő . . . óh, az a kegyetlen halál! — égi menyasszony,

Aztán kiértek a dombon levő temetőre. Betették a sirba. A pap rávetett egy marok földet, mondván:

— „Emlékezzél ember, hogy porból lettél és porrá válsz."

Ez volt a ceremonia, midőn a sirások sokféle vegyületét egyszerre egy éles hang tulvisitotta. Az anya volt. Elájult.

— Hamar! hamar! vizet! — fellocsolták; kocsira tették és elvitték s utánna mindenki eltávozott, csak Józsi maradt egyedül. Ő nem birt elmenni, — lerogyott az agyagos sáros sirdombra s el-elhaló fuldoklással sirt nap és éjjen át. Reggel vánszorgott be bágyadt, kisirt szemekkel, sárosan, viztől és könytől ázott ruhában a falu házába, hivatalát folytatni. De már akkor csibés (Kulancs) András a birónak egy közeli nyámja, agg és ősz ember kezében volt a hivatalos mankós pálca és az idezvényekkel éppen utra készült.

Józsinak nem volt többet mit keresni; a hogy bement, ugy ki is mehetett; csupán a rendőrök szóltak vagy két szót hozzá:

— „Elkéstél Józsi, — végképpen el! Eregy sirni."

Ő volt a második kibukott.

És mi lehetett volna más belőle, mint szénégető: ki naponta egy-egy zsák kovácsszén árából tengette hitván életét?

— „Öt picula! öt kerek picula; nem drága! Vegyék meg! Vegyék meg!" árulta a szenet.

*

És ha esett az eső; hullott a hó; csikorgott a hideg; égetett a nap heve, egy nap, mint más, délután 2 órakor lehetett látni Józsit, a határa keresztbe kötve hozta a falun végig a zsák szenet. Szénporos tetején állandóan egy fenyő galyból font koszoru diszlett. Ez az Annáé volt, a „*kedves galamcocská*"-é, a hogy ő elnevezte. Minden éjjel a sirjára vitte s tette; hüségesen elkönyezte s a másikkal kicserélte, mig őt is a mult évben örök honába szólitotta az örök biró, a jó Isten.

(Vége.)

KÖZGAZDASÁG

A pénzvilágból.

Az októberi ultimó váratlanul erős volt, ugy, hogy az összes pénzszükségleteket az Osztrák-Magyar banknál kellett fedezni; státussa a nagy igénybevétel következtében rosszabb a tavalyinál 282 millió koronával, az adóköteles bankjegy forgalom 148 millióval emelkedett, ugy, hogy a bank státussa az idén rosszabb mint a mult évben, amidőn a háboru veszedelme fenyegetett. A benyujtások ugyan jelentékenyen kisebbek voltak s az esedékességek is csak szük keretekben mozogtak. A magán escomptörök minden üzlettől tartózkodtak, Bécs vásárolt ugyan budapesti váltókat, ami jó jel a pénzpiac alakulására nézve. Az értékpiac hanyatló ármozgalma határozottan nemzetközi jeleggel bir, ami a rossz spekulációs viszonyoknak természetes folyománya. Mindazonáltal némi reménysugár nékünk az a körülmény, hogy a pénzszükének tetőpontját már is tulhaladtuk, pénz dolgában már csak jobb időknek nézhetünk elébe.

Jelentékenyebb értékeltoldásokat nem észlelhettünk és a szilárdság a nemzetközi piacokon leginkább a tulsulyban jelentkező keresletben nyilatkozott meg. A párisi és berlini piacot általában a tartózkodás s erősség jellemzi s igy csak elvétve érkezik hozzánk elfogadható offert. Az uj magyar kincstári jegyeknek nov. hó 25-én való második esedékes részlete kedvezően fogja majd befolyásolni koronánk értékalakulását, mig a szilárduló irányzatban az összes devisák árfolyama emelkedni fog.

Budapesti kamattétek: első bécsi váltó $5\,^{15}/_{16}\%$—6%, első budapesti váltó $6\,^{3}/_{16}\%$, középintézetek $6\,^{1}/_{2}\%$, tárcaváltók $7\,^{1}/_{4}\%$. Berlinben a másfél milliárdos kölcsön hirére bizonyos pénzfeszültség állot be, s a magán kamatláb $3\,^{7}/_{8}\%$-ra szökött fel. Londonban 5%. Brüsselben $5\,^{1}/_{8}\%$.

SZERKESZTŐI POSTA.

Könyvtárnok Budapest. Hálása öszönjük szives sorait, azonban nagybecsü tanácsát már nem követhetjük. »István király-«t ugyanis három napi *kétségbeesett* hajsza után sikerült kihámozni a gimnázium könyvtárából. Csak ott találták meg. A közönségünk kérem tul »modern« ahhoz, hogy Katonát több munkájából ismerje mint a »Bánk-bán«.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.

3155—1913. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbiróságnak 1913. évi V. III. 3791—4. számu végzésével Dr. Évi Ignác ügyvéd által képviselt Teutsch János és fia felperes részére alperes ellen 493 kor. 60 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 770 kor. becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbiróság fenti számu végzése folytán az árverés elrendeltetik annak a felülfoglaltatók követelése erejéig s amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Ferenc utca 11 sz. házban leendő megtartására határidőül 1913. november 10 napján, délután 5 órája tüzetik ki, mikor a biróilag lefoglalt butorok és sapka felsők s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégitéshez tartanak jogot, amenynyiben részökre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirott kiküldöttnél vagy irásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság táblájáu kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Nagyváradon, 1913. évi október hó 23. napján.

Csathó Jenő,

kir. bir. végrehajtó.

Üzlet áthelyezés

Tisztelettel értesitjük az igen tisztelt vevő közönséget, hogy

Bémer-téri üzletünket

u. a. ház kapu melletti helyiségébe helyeztük át.

Hungária cipőgyár

r.-t.

(ezelőtt Moskovits Farkas és Tsa. r.-t.)

(Bazár-épület) Rákóczi-ut 2.

Telefon 687. Telefon 687

„AGRICOLA"

Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat

Temesvár.

Folyósittat: törlesztéses jelzálogkölcsönöket **I., II. helyre ingatlanokra** és városi **bérházakra**.

Tisztviselői kölcsönöket olcsó kamat mellett. **Iparvállalatok** finanszirozását elvállalja.

Elvállalja ingatlanok parcellázását és az ehhez **szükséges tőkét** megszerzi

Hosszabb hitelre szállit mindenféle mezőgazdasági vetőmagot, gazdasági, ipari gépeket és technikai cikkeket.

Megbizásból keres megvételre különféle nagyságu bérleteket és mezőgazdasági ingatlanokat s kitermelésre alkalmas erdőket.

Kérjen ajánlatot!

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy

papi és civil ruha tökéletességét

áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hivásra személyesen kiutazom.

Alkalomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

Büchler Márton

Nagyvárad legrégibb butorkereskedője

BUTORIPAR VÁLLALATÁT

Zöldfa-utca 17., I. em. alá helyezte,

hogy a 12—16 ezer korona boltbér megtakaritása folytán vevőinek ennek folytán a legolcsóbb árakat nyujthassa.

A cimre kérem figyelni!

Telefon az egész megyére 1-30.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye

LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindennemü lakatos munkák **vasszerkezetek, vizvezeték** javitások és **takarék-tüzhelyek** elsőrendü kivitelben.

Gazdasagi eszközök készitése ugymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlő zuzók stb. **Láncos kutaink** ugy tartósság mint vizemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindennemü gépjavitások szakszerüen és gyorsan eszközöltetnek.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad

Rákóci-u. 20.

A

jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyitja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitünő saját termésü borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvétetnek.**

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

Különvonat

a Félix-fürdőből Várad-Velencze és Nagy-Várad állomásra.

Október 1-től minden este **8·06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kiranduló közönségnek a gyors fürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4** óra **28** perckor Várad-Velencéről: **4** óra **38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5** óra **06** perckor **Visszautazás** este **8** óra **06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fütve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, élelmezés heti 56 koronától. Posta, távirda, telefon egész éven át nyitva.

Csúz, köszvény, izületi lobok és mindennemü reumatikus bántalmaknál **évszázadok óta** a **Félix-gyógyfürdő kénes hévviz forrásait** kitünő eredménnyel használják.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy roszszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget **Szilágyi Dezső-u 6.** (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készitek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Törv. védve.

Utánzatoktól óvakodjunk!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT ellen nincs jobb, mint a valódi

„MENTHOMOL-CUKORKÁK".

Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes, jó izüek, a gyomrot nem rontják, az étvágyat elősegitik.

A köhögési ingert, valamint a hangszálak kifáradását megakadályozzák, miért is énekesek, szinészek, papok, szónokok állandóan használják.

Dohányzóknak nélkülözhetetlen a száj üditésére és a dohányszag eltávolitására. * **Ára: 1 doboz 40 fillér.**

Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

Vásárlásnál vigyázzunk a **„MENTHOMOL"** névre, melynek minden dobozán a fent látható 4 gnóm alaknak rajta kell lennie!

Gyár: EGGER A. FIA, cs. és kir. udvari szállító, **BÉCS.**

UFI YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.

Gyár: Köröz-utca 13.

Felvételi üzlet: Zöldfa Passage 93. Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1·94 kor, női ingek 1·94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikülök 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Tüzijáték kiállitás

Özv. Kádár János-né

elsörangu füszer- és csemege kereskedésében.

a legelsőbbrangu különlegességek előnyös **bevásárlási forrása.**

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz. Telefon 85. sz.

Szolga Ferencz és Sándor

Rimanóczy-utca 9. sz.

Kárpitosok és diszitők.

Elösmert elsőrangu munka. Jutányos ár.

Vas- és réz-BUTOROK

még csak rövid ideig mélyen leszállitott árban kaphatók

Tonk Emilnél

Rákóczi-ut 13. sz.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

30625—1913. sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. foku iparhatóság közhirré teszi, hogy a Biharmegyei Takarékpénztár Kossuth utcai zálogkölcsön üzletében a lejárt és meg nem hosszabbitott illetve ki nem váltott zálogtárgyak f. év november hó 24-ik napján d. e. 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfognak adatni. Ezen árverésről az érdekelt elzálogositók oly figyelmeztetéssel értesittetnek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tételszámát a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, valamint a zálogüzletben kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1913 október 31.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, ugymint: **disz- és igás-szerszámot,** nyerget és versenyostorokat. Kivánatra megrendelés után is készitek a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltünő szolid árak mellett.**

Tartós fütésre legalkalmasabb legjutányosabb tüzelő anyag a

KOKSZ!

Meidinger és egyébb töltőkályhák fütésére legjobb a

GÁZ-KOKSZ

mert a sulyosabb és ezá tal drágább bánya koksz (Meiler-Koksz) sokkal nehezebben gyul meg.

A koksz ára jelenleg hat korona m.-mázsánként.

Ha 500 kilós részletekben rendeltetik meg a koksz, akkor azt a város belterületén mm.-ként 40 f. fuvardijért házhoz szállitjuk és beraktározzuk. Gázfogyasztóinknak azon kedvezményt nyujtjuk, hogy fuvardijat nem fizetnek.

Továbbá felhivjuk a t. közönség figyelmét: *gázkandallók, gázfürdőkályhák, gázvasalók, főzők* és *kávépörkölők* nálunk beszerezhetők. A gázzal való *fütés* és *főzés* az egyéb fütőanyagok drágasága miatt ma már nem kerül többe mint a fa.

NAGYVÁRADI LÉGSZESZGYÁR.

Legolcsóbb bevásárlasi források!

Alapittatott 1893. **Freund Benjámin** Alapittatott 1893.

műórás, ékszerész és látszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakitása miatt a teljes raktáramat kiárusitom eddig nem létező leszállitott árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyürüket, fülfüggőket és más ékszernemüeket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50 % engedmény.

Tátray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vizvezeték és vasszerkezeti munkák.

ÉGI LANT

ker. katholikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Deutsch Simon

bútor-asztalos Őr-u. 6.

Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hivásra megjelenek.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó uj munkákat és javitásokat jutányos árban. **Takarék tüzhelyek** állandóan ratáron. Költségvetést kivánatra küldök.

Jenny Jenő

óra, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javitásokat pontosan eszközölök.

Tanuló felvétetik.

Kiadó!

UJ keztyüs és sérvkötő készitő!!

Keztyük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készittetnek. Báli keztyük 70 cm. hosszu, csak 6 korona. Tisztitások és javitások azonnal eszközöltetnek **Ruganyos sérvkötők** 4 korona.

HORVÁTH R.

Nagyvárad, Szt János-utca

Uj uriszabó üzlet.

Tisztelettel értesitem a nagyrabecsült közönséget, hogy ifj. Erdős Albert urtól f. év szeptember hó 16-án kiléptem, kinél mint szabász hosszabb ideig müködtem.

Rákóczi-ut 19. sz. a. uriszabó üzletet

nyitottam.

Az őszi idény beálltával **vadász** és **sport ruhák** és a legjobb **lovagló britsesz nadrágok** kizárólagosan nálam készülnek. Ugyszintén **disz magyar ruhák. Papi reverendák,** urasági kocsisoknak **disz öltöny bármilyen formákban.**

Nagyrabecsült pártfogásukat kérve kiváló tisztelettel:

Szokolay Lajos.

Frőhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz- és viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő papság és a n. é. közönség részére **templomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt főzött állapotban, valódi akácz-virág csemege mézet, hófehér lépesméz, mézeskalács különlegességeket.** Tisztelettel

Frőhlich József.

Telefon 907. Telefon 907

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyszalonta.

ORIENT szálloda

Budapest, VII. Rákóczi-ut 42. sz.

A Nemzeti szálloda átellenében.

Ujonnan berendezve. A város központjában. A keleti és nyugati pályaudvartól villamoson 5 percz. Szobak 3 kor.-tol feljebb. Hosszabb tartózkodás esetén árengedmény.

Szives pártfogást kér:

SCHAAR G.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntartók,

valódi porosz fütőszén

házhoz szállitva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése Rákóczi-ut.

Melocco Péter cementárugyár és épitési vàllalat részvénytàrsaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradi fióktelep: Szöllős-u. 16.

Telefonszám 11-38. **Telefonszám 11-38.**

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrüket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton épitési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vizmedencék szakszerü épitését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghivást az ország bármely részéből elfogad.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.